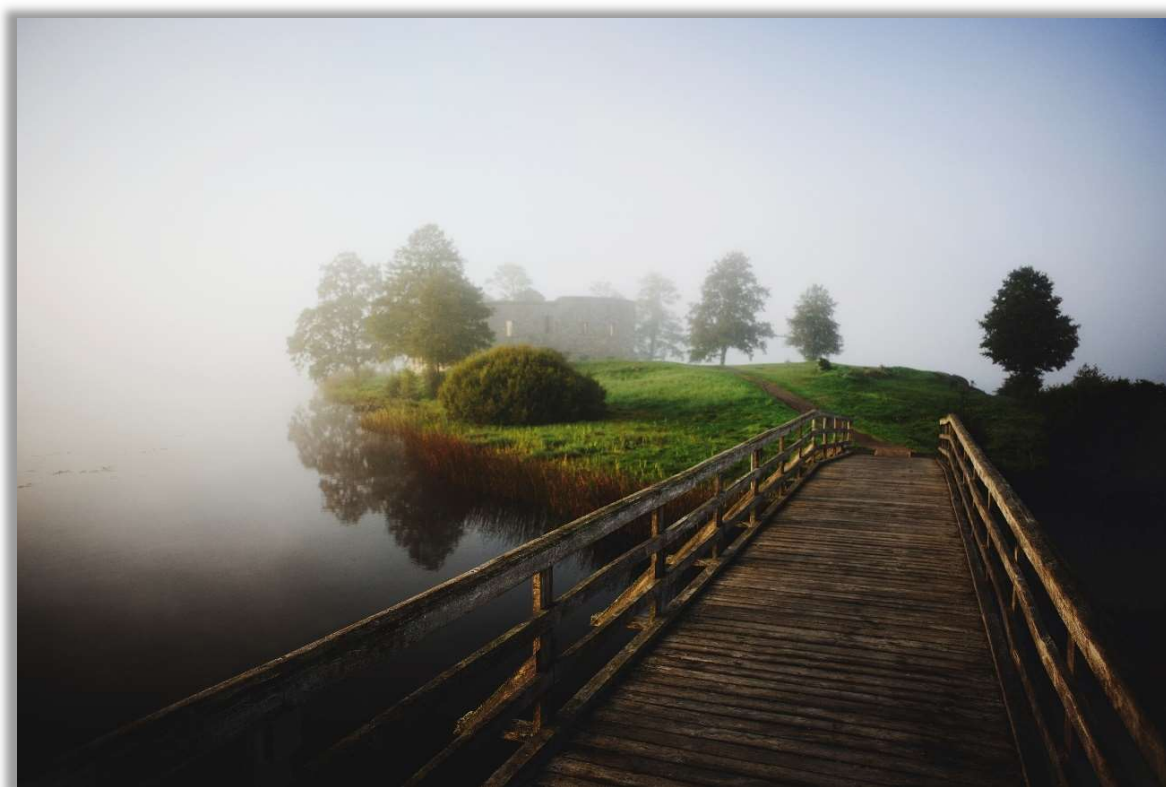

Vattentjänstplan för Sävsjö kommun

Genomförande av vattentjänstplanen

Njudung Energi har tagit fram en vattentjänstplan utifrån sitt ansvarsområde som VA-huvudman i Sävsjö kommun, planen beslutas sedan av kommunfullmäktige i Sävsjö kommun. Vattentjänstplanen är framtagen enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, vars nya krav trädde i kraft den 1 januari 2023. Bestämmelserna om 6 a § första stycket tillämpas dock första gången efter den 31 december 2023.

- 6 a § Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun. Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster.
- 6 b § En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Planen är inte bindande.
- 6 c § Utöver det förfarande som följer av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kap. miljöbalken ska kommunen innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan
 1. på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen, och
 2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

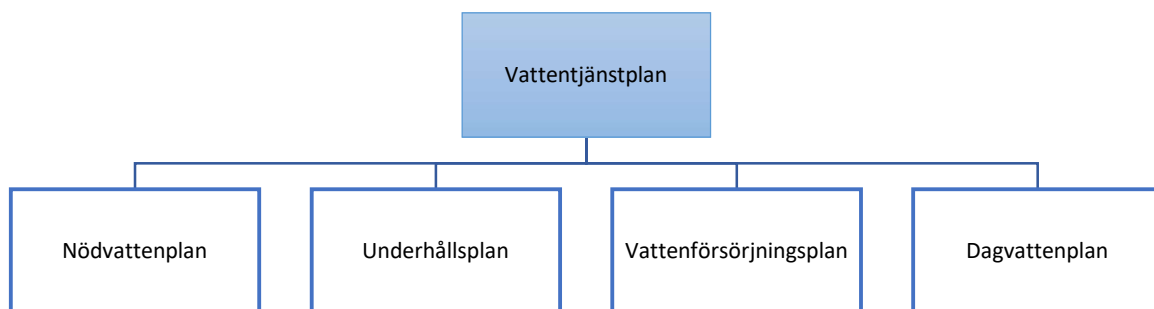
Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

Skyldigheten enligt första stycket 2 gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

- 6 d § Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommer in under samrådet och granskningen samt redovisa hur de beaktats.

Vattentjänstplanen motsvarar till stora delar det som enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022–2027 benämns VA-plan (kommunerna åtgärd 5). Detta är också uttalat i underlaget till riksdagens beslut om lag 2022:1249.

Enligt Svenskt Vattens vägledningen vid framtagande av vattentjänstplan (M152), kan vattentjänstplanen ersätta VA-planen i sin helhet och kompletteras med nytt innehåll, eller så ersätter vattentjänstplanen endast delar av VA-planen och underlag hämtas även från andra planer. Njudung Energi har valt att ersätta en VA-plan i sin helhet med vattentjänstplanen. Vattentjänstplanen antas av kommunfullmäktige och blir därmed ett styrande dokument för övrig VA-planering i kommunen.

Dokumentnamn: Vattentjänstplan för Sävsjö kommun 2023–2026

Beslutad av: Kommunfullmäktige Sävsjö kommun

Beslutsdatum: 2023-11-20

Diarienummer och paragraf: KS 2023/161, § 125

Giltighetstid: 2023–2026

Dokumentsvarig: Njudung Energi Sävsjö AB

Innehåll

1.	Inledning.....	8
2.	Förutsättningar för den allmänna VA-försörjningen.....	8
2.1.	Inledning.....	8
2.2.	Aktuella lagar.....	8
2.2.1.	Lagen om allmänna vattentjänster	9
2.2.2.	Anläggningslagen.....	9
2.2.3.	Plan- och bygglagen.....	9
2.2.4.	Miljöbalken.....	10
2.2.5.	Vattendirektivet	10
2.2.6.	Dricksvattenföreskrifterna	10
2.2.7.	Barnkonventionen	10
2.3.	Agenda 2030 samt nationella och regionala miljömål	11
2.4.	Regional vattenförsörjningsplan	11
2.5.	Kommunens vision och översiktsplan	12
2.6.	Befolkningsutveckling.....	12
2.7.	Miljö kvalitetsnormer och statusklassningar	13
2.8.	Klimatförändringars påverkan på de allmänna VA-anläggningarna	15
2.9.	Allmän VA-försörjning i ett verksamhetsområde.....	17
3.	Allmänt VA i Sävsjö kommun.....	18
3.1.	Verksamhetsområden i Sävsjö kommun.....	18
3.2.	Utredningsområden	19
3.2.1.	Ekeby	21
3.2.2.	Hylletofta	22
3.2.3.	Knösbo/Sjövik/Österdal (Allgunnen).....	23
3.2.4.	Möcklehult.....	24
3.2.5.	Slättö.....	24
3.2.6.	Skepperstad.....	25
3.2.7.	Sunnerby.....	26
3.2.8.	Värnäs.....	27
3.2.9.	Sammanfattning av utredningsområdena	28
3.3.	Allmänna VA-anläggningar	28
3.3.1.	Vattentäkter/vattenverk	28
3.3.2.	Avloppsreningsverk.....	29
3.3.3.	Ledningsnät	29

3.4.	De allmänna dricksvatten- och spillvattenanläggningarna och deras påverkan på recipienten	30
3.4.1.	Allgunnaryd	30
3.4.2.	Hultsjö.....	30
3.4.3.	Nya Hjälmseryd	31
3.4.4.	Rörvik.....	31
3.4.5.	Stockaryd	32
3.4.6.	Sävsjö.....	32
3.4.7.	Vrigstad.....	33
3.4.8.	Sammanfattning av de allmänna dricksvatten- och spillvattenanläggningarna	34
3.5.	Allmän dagvattenhantering.....	34
3.5.1.	Dagvatten i Sävsjö kommun	35
3.5.2.	Sammanfattning av allmänna dagvattenanläggningar.....	36
4.	Hur klarar de allmänna VA-anläggningarna skyfall	36
4.1.	Allgunnaryd	39
4.2.	Hultsjö	39
4.3.	Nya Hjälmseryd	39
4.4.	Rörvik.....	40
4.5.	Stockaryd	41
4.6.	Sävsjö.....	42
4.7.	Vrigstad.....	44
4.8.	Sammanfattning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda de allmänna VA-anläggningarna vid skyfall	46
5.	Enskild VA-försörjning	46
5.1.	Enskilt dricksvatten.....	46
5.2.	Enskild avloppsanläggning.....	47
5.3.	Enskild dagvattenhantering.....	48
6.	Kretslopp	48
7.	Ställningstagande	49
7.1.	Övergripande ställningstagande för den allmänna VA-försörjning inom kommunen	49
7.2.	Ställningstagande gällande dricksvatten.....	50
7.3.	Ställningstagande gällande spillvatten.....	50
7.4.	Ställningstagande gällande dagvatten	51
8.	Fortsatt strategiskt arbete för allmänt VA	51
8.1.	Överföringsledningar.....	51
8.2.	Dricksvatten.....	52

8.2.1.	Nödvattenplan.....	52
8.2.2.	Projektering av reservvattentäkt för Sävsjö tätort.....	52
8.2.3.	Underhållsplan för vattenverk	53
8.2.4.	Skalskydd för Vrigstad vattentäkt och vattenverk	53
8.2.5.	Vattenförsörjningsplan för Sävsjö kommun.....	53
8.2.6.	Vattendom för Rörvik ytvattentäkt	54
8.2.7.	Stockaryd samhälle försörjs med dricksvatten från Vrigstad vattenverk	54
8.3.	Spillvatten.....	54
8.3.1.	Underhållsplan för avloppsreningsverk.....	54
8.3.2.	Förbättrad rening av fosfor i Hultsjö avloppsreningsverk.....	54
8.3.3.	Spillvatten från Stockaryd leds till Djupadal avloppsreningsverk	55
8.3.4.	Fortsatt drift av Allgunnaryd avloppsreningsverk	55
8.3.5.	Förbättrad rening av fosfor i Nya Hjälmseryd avloppsreningsverk.....	55
8.3.6.	Uppströmsarbete	56
8.4.	Ledningsnät	56
8.4.1.	Ledningsförnyelseplan.....	56
8.4.2.	Begränsad mängd tillskottsvatten till Djupadal avloppsreningsverk	56
8.4.3.	Begränsad mängd tillskottsvatten till Vrigstad avloppsreningsverk	56
8.4.4.	Inventering av spillvattennätet	57
8.5.	Dagvatten	57
8.5.1.	Ansvarsfördelning av befintliga dagvattenanläggningar	57
8.5.2.	Dagvattenplan	58
8.5.3.	Ledningsspårning i kartsystemet.....	58
8.5.4.	Inventering och handlingsplan för Hot Spots.....	58
8.6.	Åtgärder för att säkra VA-anläggningarnas funktion vid skyfall.....	59
8.6.1.	Övervakning av råvattenkvalitet Rörvik och Sävsjö	59
8.6.2.	Tillskottsvatten in i avloppsreningsverken	59
8.6.3.	Pumpbrunn norr om PST Ön i Vrigstad	59
8.6.4.	Höja utloppet från Djupadal våtmark.....	59
8.6.5.	Översvämning av Vrigstad avloppsreningsverk.....	59
8.7.	Sammanfattning av planerade åtgärder	60
9.	Konsekvenser av planerade åtgärder i vattentjänstplanen för Sävsjö kommun	61
9.1.	Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning	61
9.2.	Vattentjänstplanens påverkan på målen för Agenda 2030 samt miljömålen.....	61
9.2.1.	Giftfri miljö	61
9.2.2.	Ingen övergödning.....	62

9.2.3.	Levande sjöar och vattendrag	62
9.2.4.	Grundvatten av god kvalitet.....	62
9.2.5.	God bebyggd miljö.....	63
	Begreppsförklaringar	64
	Bilagor.....	67

1. Inledning

VA-försörjningen ska vara socialt, ekologiskt och ekonomiskt långsiktigt hållbar. Det innebär att vattenförsörjningen ska vara robust och uppfylla krav på god dricksvattenkvalitet samt att avloppsvatten, både spillavlopp och dagvatten, ska avledas utan olägenhet för människors hälsa eller miljön. VA-försörjningen ska även uppfylla kraven på god resurshushållning, till exempel genom att begränsa energiförbrukningen och tillvarata avloppets växtnäringsämnen. Hållbar VA-försörjning förutsätter också att den kan anpassas till ett förändrat klimat på sikt. Klimatförändringar och översvämningar, ökade miljökrav och en åldrad infrastruktur innebär ökade krav på kommunernas vatten- och avloppsverksamhet. För att kunna uppnå en hållbar VA-försörjning behöver Sävsjö kommun ha en långsiktig plan för detta.

6a§ LAV

Det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun. Kommunfullmäktige beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster.

Syftet med en kommunal vattentjänstplan är att få en heltäckande långsiktig planering för den allmänna VA-försörjningen i kommunen. Vattentjänstplanen ska lyfta dagens behov samt belysa framtida utmaningar för den allmänna VA-försörjningen inom kommunen. På detta sätt ska resurserna användas bäst utifrån den rådande situationen och gällande mål och krav.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat sektorer med viktiga samhällsfunktioner, där dricksvattenförsörjningen är en av dessa. Det innebär bland annat att mycket av informationen som verksamheten hanterar anses vara hemlig eller sekretessbelagd. Därför är informationen om dricksvattenförsörjningen i vattentjänstplanen begränsad.

Njudung Energi är ansvarig för vattentjänstplanen och har arbetat fram den under 2023 med stöd av samhällsbyggnadsenheten, myndighetsförvaltningen och serviceförvaltningen. Samråd genomfördes från den 1 juni till den 7 juli 2023 medan utställningen genomfördes från den 19 augusti till den 17 september 2023. Samrådsredogörelsen ses i bilaga A. Planen antogs slutligen av kommunfullmäktige den XXX. Vattentjänstplanen är inte bindande och dess aktualitet ska prövas varje mandatperiod. Planen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden på en tidsperiod av tolv år.

2. Förutsättningar för den allmänna VA-försörjningen

2.1. Inledning

Kapitlet beskriver förutsättningarna för vatten och avlopp i Sävsjö kommun. Vattenförsörjning och hantering av avloppsvatten är antingen allmänt eller enskilt. Njudung Energi ansvarar för den allmänna VA-försörjningen i kommunen och har planer för utvecklingen av detta. Dessa områden har olika förutsättningar och presenteras i planen.

2.2. Aktuella lagar

Lagen om allmänna vattentjänster, anläggningslagen, plan- och bygglagen, dricksvattenföreskrifter och miljöbalken är några av de lagar som påverkar arbetet med en vattentjänstplan. Som hjälp vid tillämpning av miljöbalken har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten, vilka tillämpas av kommunen. Vattendirektivet har också

en stor betydelse då det anger att alla vatten ska uppnå god ekologisk status och att inga vatten får försämrats.

2.2.1. Lagen om allmänna vattentjänster

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) framgår det att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. Kommunen ska se till att behovet ordnas snarast och så länge behovet finns kvar ska det tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning. Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Bestämmelsen anger även att det måste föreligga eller förväntas uppstå ett miljömässigt eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker därmed inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, det kan till exempel mycket väl finnas goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med lokala lösningar och god tillgång till dricksvatten. Beslut om vilka fastigheter som ska ingå i ett verksamhetsområde fattas av kommunfullmäktige. Länsstyrelsen har ansvar för att kontrollera att kommunen följer denna lag. Enligt rättspraxis är 20–30 fastigheter ett större sammanhang men om bebyggelsen ligger så samlad att det till exempel finns risk för förorening av dricksvattentäkter kan färre antal fastigheter räcka. Även enskilda fastigheter som har ett planmässigt eller annat samband med en allmän VA-anläggning kan tas med i ett verksamhetsområde. För bebyggelse utanför kommunala verksamhetsområden har kommunen ingen skyldighet att lösa VA-frågorna så länge det inte finns behov av en samlad lösning av miljö- eller hälsoskäl.

6§ LAV

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

2.2.2. Anläggningslagen

Enligt anläggningslagen (1973:1149) kan en gemensamhetsanläggning inrättas som är gemensam för flera fastigheter och som tillgodoser ändamål av stadigvarande betydelse för dem. Detta kan då gälla till exempel vatten- och avloppsanläggningar. Gemensamhetsanläggningar prövas av lantmäteriet vid förrättning.

2.2.3. Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen (2010:900) innehåller regler och verktyg för en kommuns planering och byggande. Kommunens översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen redovisa hur kommunen

planerar att använda mark- och vattenområden i framtiden, vilket har stor betydelse för vatten- och avloppsfrågor. Myndighetsnämnden handlägger förhandsbesked och bygglov enligt plan- och bygglagen. Enligt plan- och bygglagen 2 kapitel 5 § ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat möjligheterna att ordna vattenförsörjning, avlopp och avfallshantering. Utanför detaljplanlagt område och utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp yttrar sig miljöinspektör i ärenden om bygglov och förhandsbesked för att bedöma huruvida det är möjligt att lösa vatten och/eller avlopp för den nya etableringen.

2.2.4. Miljöbalken

I stort sett alla verksamheter och åtgärder som har eller skulle kunna påverka människors hälsa eller miljön regleras i miljöbalken (1998:808) eller någon av dess förordningar. Miljöbalken fokuserar på hållbar utveckling och att förändring och brukande av naturen är förenat med ansvar. Miljöbalken klargör bland annat att i 9 kapitlet 7 § att avloppsvatten ska avledas och renas eller tas omhand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

2.2.5. Vattendirektivet

Vi ska ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. EU:s ramdirektiv för vatten, även kallat vattendirektivet, anger vad EU-länderna minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten. Vattendirektivet (2000/60/EG) antogs 2000 och syftar till att skydda och förbättra EU:s alla vatten. Sverige är i enlighet med direktivet uppdelat i fem distrikt med tillhörande vattenmyndigheter. Sävsjö kommun ligger både inom Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt och huvudavrinningsområdena är Lagan respektive Emån och Mörrumsån. Det övergripande målet med vattenförvaltningen är att successivt förbättra vattenkvaliteten och att nå minst god vattenstatus i alla vatten som sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Det innebär att både kvaliteten och tillgången på vatten ska vara god. Siktet är därför inställt på att så långt som möjligt vidta åtgärder som gradvis förbättrar vattenkvaliteten. Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år, där olika arbetsmoment återkommer. En cykel inleds med att vatten kartläggs utifrån befintlig övervakning. Underlaget används sedan för att bedöma och klassificera vattnets tillstånd och påverkan, fastställa miljökvalitetsnormer och vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå god vattenkvalitet. Det finns gällande åtgärdsprogram (2021–2027), miljökvalitetsnormer, förvaltningsplaner samt miljökonsekvensbeskrivningar för varje vattendistrikt. Åtgärdsprogrammen är bindande för kommuner och andra myndigheter. Här beskrivs de åtgärder, som kommer att krävas för att uppnå de miljökvalitetsnormer som fastställts för respektive vattenförekomst.

2.2.6. Dricksvattenföreskrifterna

Livsmedelsverkets författningssamling redovisar via dricksvattenföreskrifterna krav på bland annat beredning, distribution, egenkontroll, provtagningsregler, åtgärder vid kvalitetsförsämring och kvalitativa gränsvärden för dricksvatten från vattenverk som levererar mer än 10 m³ /dag eller som försörjer fler än 50 personer. Levereras dricksvattnet som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet gäller dock dricksvattenföreskrifterna oavsett hur lite vatten som produceras

2.2.7. Barnkonventionen

Enligt barnkonventionen, lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, ska det vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

För barnen bedöms en vattentjänstplan enbart som positiv då målet med vattentjänstplanen är att förbättra miljön och hälsan för kommande generationer.

2.3. Agenda 2030 samt nationella och regionala miljömål

Agenda 2030 är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Syftet är att fram till år 2030 uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling världen över. Globala målen är en del av Agenda 2030 och består av 17 olika mål. Vattentjänstplanen berörs främst av två av dessa mål:

Riksdagen har beslutat om ett miljömålssystem med tre nivåer: ett generationsmål, sexton miljömål samt tillhörande etappmål. Generationsmålet är ett övergripande mål för den svenska miljöpolitiken och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Generationsmålet visar på den samhällsomställning som krävs för att vi ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta till kommande generationer.

Miljömålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som ska nås. De ska ge en långsiktig målbild för miljöarbetet och fungerar som vägledning för hela samhällets miljöarbete. De miljömål som direkt kan relateras till arbetet med vatten och avlopp är:

Etappmålen identifierar en önskad samhällsomställning. De är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål samt tydliggör var insatser bör sättas in.

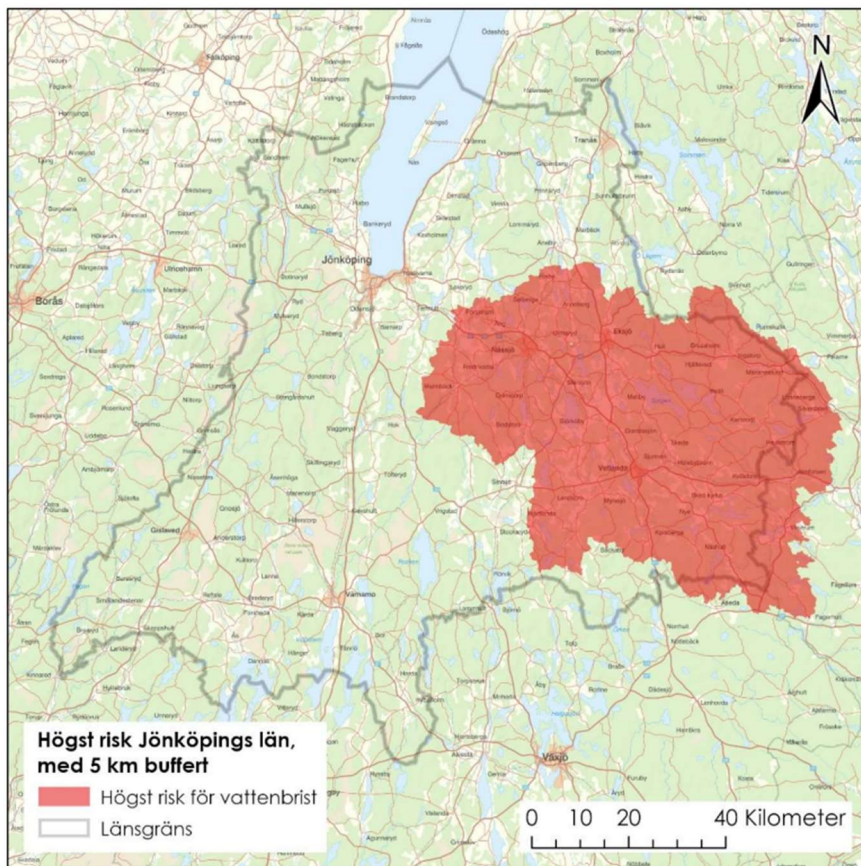
2.4. Regional vattenförsörjningsplan

Länsstyrelsen tog 2021 fram en ny regional vattenförsörjningsplan för Jönköpings län. Syftet med planen är att planera så vattenresurser runt om i länet kan användas den dag då de behövs. Ett antal yt- och grundvatten har pekats ut som viktiga för olika behov och Vrigstadån har pekats ut som en av de fem viktigaste vattendragen för framtida vattenuttag i länet. I den regionala vattenförsörjningsplanen för Kronobergs län pekats även ytvattentäkterna Stora Värmen och Allgunnen ut som viktiga för dricksvattenförsörjningen i Växjö kommun. Båda vattentäkterna ligger till stor del i Sävsjö kommun. En god vattenkvalitet i sjöarna är viktig för dricksvattenförsörjningen nu och i framtiden.

Vallsjön ligger inom Sävsjö och Nässjö kommuner och utgör dricksvattentäkt för Sävsjö kommun. En god vattenkvalitet i sjön är viktig för dricksvattenförsörjningen inom ett stort område. Sjön är också viktig för fisket och utgör Natura2000-område.

I vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län tas det upp att generellt sett kan det förväntas extremare vädersituationer med både perioder med skyfall samt perioder med torka, som båda utgör stora risker mot dricksvattenförsörjningen. Extremväder avseende både för mycket och för lite

vatten kan skapa problem i form av försämrad tillgång på vatten och försämrad vattenkvalitet. Som det kan ses på bilden nedan föreligger det risk att de östra delarna av Sävsjö kommun drabbas av vattenbrist orsakad av torka och överuttag.

Enligt den regionala vattenförsörjningsplanen för Jönköpings län finns det en risk för vattenbrist orsakad av torka och överuttag i de östra delarna av Sävsjö kommun. Risken bedöms föreligga redan från 2020 och bedöms öka över tid. Källa: Regionala vattenförsörjningsplanen.

2.5. Kommunens vision och översiktsplan

Sävsjö kommuns vision är att tillsammans skapar vi Sveriges mest barnvänliga, gröna och inkluderande kommun. Att arbeta tillsammans innebär att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, att bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att medarbetaren kan, vill och vågar hjälpa medborgaren. Men det handlar också om att de som bor i kommunen känner delaktighet i kommunens arbete och tar sitt ansvar för att bygga ett långsiktigt hållbart samhälle.

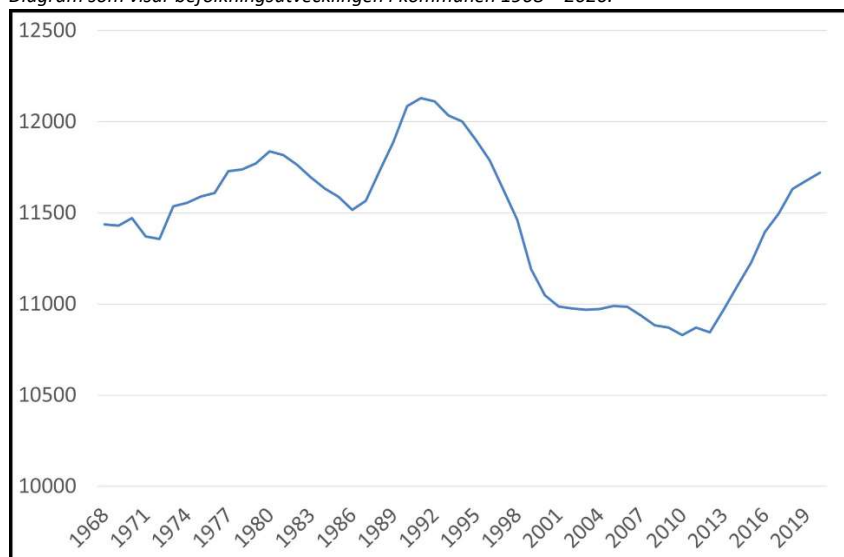
En ny översiktsplan för Sävsjö kommun är under framtagande och kommer att ersätta gällande plan vid antagande, vilket är beräknat till slutet av 2023. En viktig utgångspunkt för vattentjänstplanen är kommunens översiktsplan, som vägleder beslut om mark- och vattenanvändning. Vattentjänstplanen bör utgå från gällande översiktsplan, men då ingen aktuell gällande översiktsplan finns läggs ingen stor fokus på de föreslagna utvecklingsområdena.

2.6. Befolkningsutveckling

Sävsjö kommun är en småländsk landsbygdskommun med en yta på ungefär 700 km² och med nästan 12 000 invånare. Sävsjö kommuns befolkning har ökat i antal varje år sedan 2013 efter att sedan början av 1990-talet minskat de flesta åren. Folkmängden har stigit från strax under 11 000 personer år 2013 till mer än 11 700 år 2020. Folkökningen de senaste åren har framför allt berott på

ett positivt flyttnetto med fler inflyttade personer än utflyttade, varav de flesta har flyttat in från utlandet.

Diagram som visar befolkningsutvecklingen i kommunen 1968 – 2020.

Av kommunens befolkning bor ungefär hälften i centralorten Sävsjö, en fjärdedel bor i de andra tre tätorterna Vrigstad, Stockaryd och Rörvik och en fjärdedel bor på landsbygden. Under många år har befolkningen på landsbygden minskat, men sedan 2015 går det att se att befolkningen ökar i hela kommunen, även på landsbygden. För Vrigstad, Stockaryd och Rörvik har folkmängden varit relativt stabil sedan mitten av 1990-talet och för Sävsjö har befolkningen ökat stadigt sedan år 2000.

Två olika befolkningsprognoser, en från SCB och en framtagen av statistikenheten på Jönköpings kommun, ligger till grund för planeringen av kommunens framtida bostadsbehov. En fördjupning av analysen finns att läsa i Sävsjö kommuns bostadsförsörjningsplan. Prognoserna pekar mot en fortsatt ökning av folkmängden i kommunen, men skiljer sig ändå. Enligt befolkningsframskrivningen från SCB beräknas folkmängden att öka kraftigt fram till 2030 till 13 300 personer och enligt prognosen från Jönköpings kommun beräknas folkmängden öka till 11 925 år 2030.

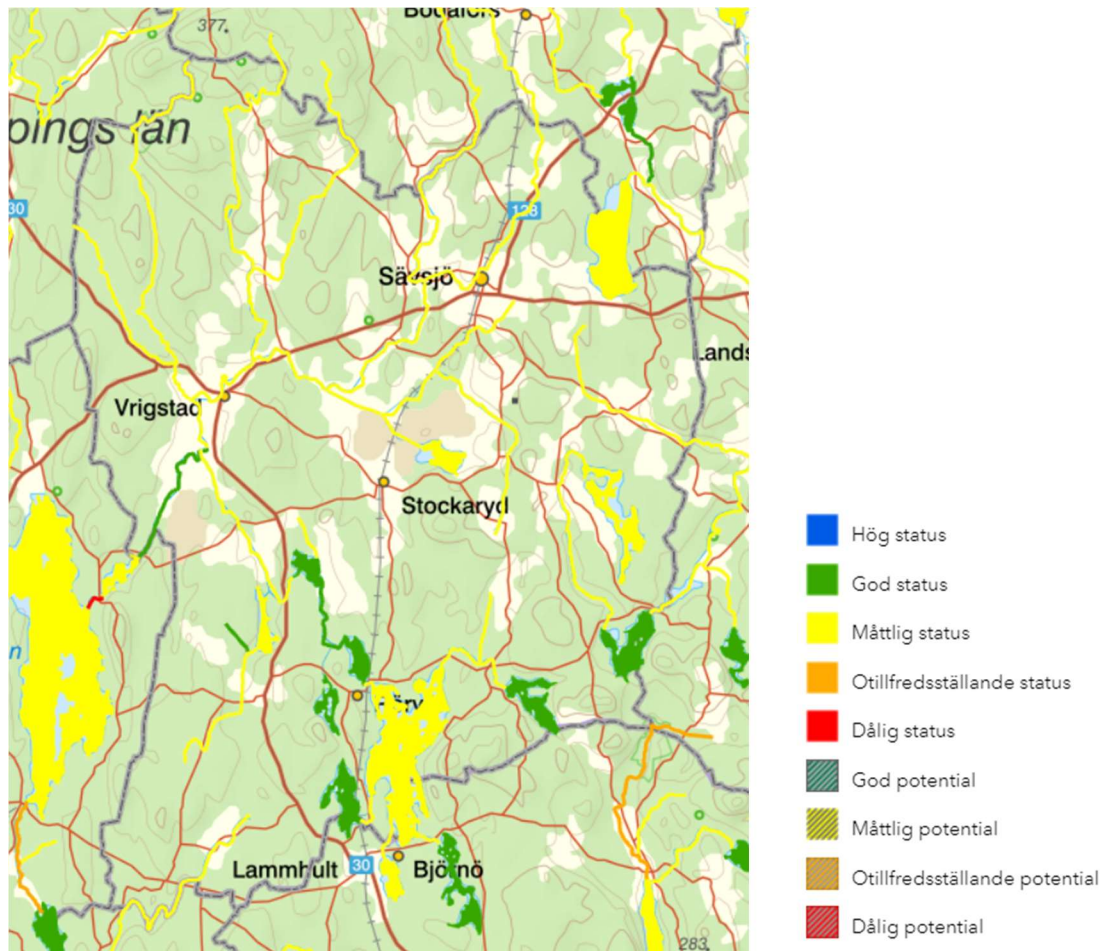
2.7. Miljö kvalitetsnormer och statusklassningar

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten innebär att sjöar, vattendrag och kustvatten ska nå god ekologisk och god kemisk ytvattenstatus medan grundvatten ska ha god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Den aktuella statusen får inte försämrats i något avseende. Alla statusklassningar av recipienter finns samlade på Vatteninformationssystem Sverige, även kallat VISS. Det är en databas som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna samt Havs- och vattenmyndigheten.

Det finns gott om sjöar och vattendrag i Sävsjö kommun och en vattendelare finns mellan tre avrinningsområden för tre åar. Det handlar om Lagan vars avrinningsområde omfattar större delen av kommunen, Emåns omfattar östra delen och Mörrumsåns södra delen. Dessa är i sin tur indelade i mindre delavrinningsområden beroende på vilken vattenförekomst (större sjö eller å) vattnet rinner ut i. Eftersom vattnet från delavrinningsområdena i kommunen rinner ut i antingen Lagan, Emån eller Mörrumsån så påverkar kvaliteten på vattnet i sjöar och vattendrag i Sävsjö kommun också vattenkvaliteten i de delarna av åarnas vattensystem som ligger nedströms och i havet. För att samverka inom vattenfrågor med berörda kommuner ingår Sävsjö kommun i Lagans och Emåns vattenråd. Alla avloppsreningsverk ingår i den samordnade recipientkontrollen på ytvatten.

Kontrollen sker enligt kontrollprogram genom Lagans, Emåns respektive Mörrumsåns vattenvårdsförbund.

I Sävsjö kommun omfattas ett flertal vattendrag, sjöar och grundvatten av miljökvalitetsnormerna för vatten. Eftersom kommunen ligger på höglandet innebär det att det finns en väldigt låg kumulativ påverkan på vattnet. Därför har de flesta ytvattenförekomsterna inom kommunen en måttlig eller god ekologisk status. Den ekologiska statusklassificeringen för sjöar och vattendrag ses nedan.

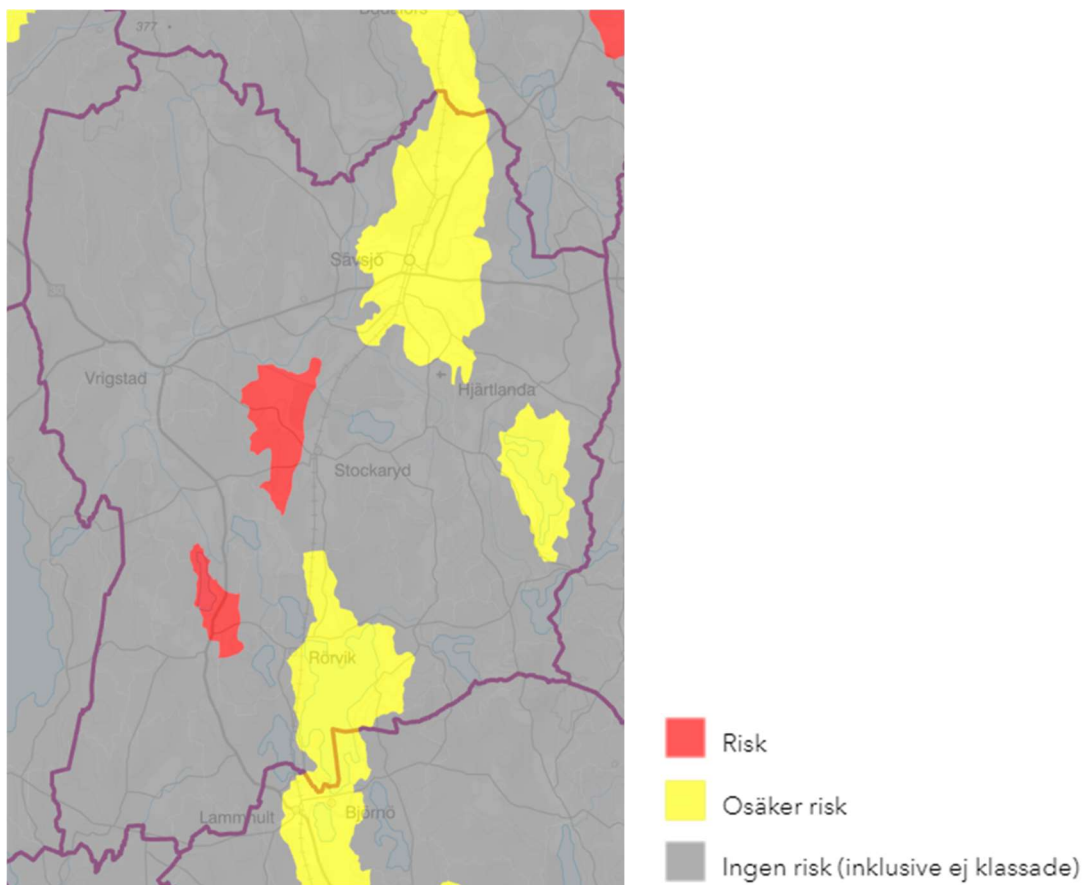

Ekologisk status för sjöar och vattendrag i Sävsjö kommun. Källa: VISS.

Vad gäller kemisk status så undantas alla ytvatten i Sverige från kraven på god status för kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter (BDE). Bortsett från de två undantagna föroreningarna innehåller alla ytvattenförekomster i kommunen god kemisk status.

Grundvattenförekomster värderas utifrån kvantitativ och kemisk status. I Sävsjö kommun har alla grundvatten god kemisk status och god kvantitativ status. De mest betydande påverkandekällorna på grundvattnet är förorenade områden, deponier, större vägar, skogsbruk och jordbruket.

Övergödning är ett miljöproblem som påverkar vattenförekomster som sjöar och vattendrag. Avloppsreningsverk, enskilda avlopp, lantbruk och dagvatten är några stora punktkällor för utsläpp av näringsämnen till våra vattenförekomster. I VISS har det tagits fram en övergödningsskarta där en riskbedömning av övergödning i vattnet har gjorts. Kartan kan användas för att planera åtgärder mot övergödning. I Sävsjö kommun ses en tydlig risk för övergödning i ett område runt Hällaryd och ner i Kåragårdsgölen samt i Allsarpasjön och ner runt Hjälmseryd. Det finns även en osäker risk för övergödning norr om och runt Sävsjö, i Allgunnen samt i Linneshöjden.

Riskbedömning för övergödning (näringsämne) i vatten Sävsjö kommun. Källa: LST WebbGIS Övergödningskartan.

Dagvattenlösningar kan användas som verktyg för att säkerställa att dagvattenhanteringen inte negativt påverkar möjligheten att uppnå god ekologisk och kemisk status. Föroreningar i dagvatten kan bland annat vara förhöjda halter av tungmetaller, polyaromatiska kolväten (PAH), gummirester, mikroplaster, salter, näringsämnen och mikroorganismer. Sådana föroreningar innebär en risk för de recipienter som tar emot dagvatten från tätorterna. Föroreningarna kan både påverka naturliga ekosystem och medföra risk för att råvattentäkter förorenas. I Sävsjö tätort avleds en stor mängd av dagvattnet till Sävsjöån, men även via ett dike till Skrapstadssjön som rinner ut i Sävsjöån, till Eksjöhovgårdssjön som rinner ut i Hägneån samt direkt till Hägneån, men då främst via dagvattendammarna vid Djupadal. Den ekologiska ytvattenstatusen för Sävsjöån är måttlig bland annat med hänsyn till problem med övergödning. Detta har bedömts orsakats av diffus påverkan från bland annat jordbruk och enskilda avlopp. Hägneån, övre, har också måttlig ekologisk status på grund av övergödning (fosfor). Detta ger dock utslag främst efter Djupadal avloppsreningsverk. Båda vattendragen tillhör Lagans huvudavrinningsområde.

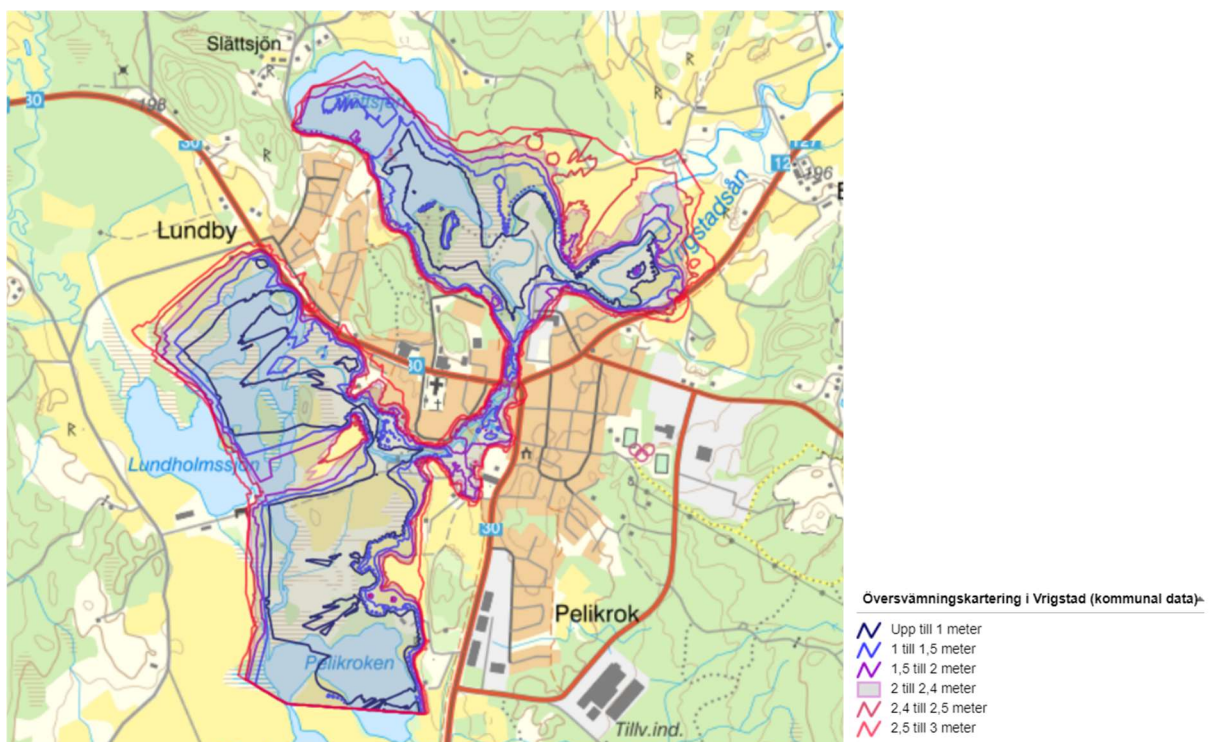
2.8. Klimatförändringars påverkan på de allmänna VA-anläggningarna

En pågående global samhällsutmaning är klimatförändringarna. Generellt väntas framtidens klimat innehålla ökade inslag av extremt väder i form av skyfall, värme och torka. Samhället är anpassat till dagens klimat och de klimatförändringar som är att vänta ändrar förutsättningarna för hela vårt samhälle. Regeringen har därför genomfört en omfattande utredning med syfte att kartlägga det svenska samhällets sårbarhet för globala klimatförändringar och vilka de regionala och lokala konsekvenserna är av dessa förändringar. Utredningen belyste klimatförändringarnas art och att dessa bland annat kommer att leda till ökad risk för översvämningar, torka, ras, skred och erosion samt försämrade vattenkvalitet. En viktig slutsats från utredningen var att det är nödvändigt att påbörja en anpassning till klimatförändringarna.

Det framtida klimatet blir mer extremt genom att intensiteten och frekvensen av extremväder ökar. I Jönköpings län betyder detta generellt blötare vintrar med risk för fler och kraftigare flödestoppar och torrare somrar med ihållande värmeböljor. Ökad nederbörd kan innebära en ökad belastning på spillvattennätet i form av tillskottsvatten. Risk finns då för bräddning, vilket i värst fall innebär att spillvatten behöver ledas förbi avloppsreningsverk. Det finns behov av en ökad kunskap kring hur ökad nederbörd ökar risken för bräddning i spillvattennätet och för att kunna identifiera förebyggande åtgärder.

Enligt en klimatanalys från Länsstyrelsen i Jönköpings län kommer Sävsjö kommun bli varmare, blötare och torrare i framtiden. Värmen har bland annat påverkan på vegetationsperiodens längd med vattenbrist som följd. Under våren och vinterhalvåret blir det i framtiden i stället betydligt blötare. Medeltillrinningen under vinterhalvåret kommer att vara betydligt större än idag och under sommarhalvåret betydligt mindre. Skyfall och översvämningar kommer att bli alltmer vanligt förekommande, främst under sommaren. Under sommaren kommer vattnet att sänka vilket leder till vattenbrist på många håll. Antalet dagar med lågflöde i vattendrag kommer bli fler.

Inom Sävsjö kommun pekas Vrigstadsån ut som särskilt känslig för översvämningar av MSB. Ån har vid flera tillfällen varit översvämmad och anses därför kunna utgöra en risk. Kartbilden nedan visar på ytvattnets utbredning inom Vrigstad samhälle vid olika vattennivåhöjningar. Översvämningsriskerna i kommunens övriga vattendrag anses låga i nuläget.

Översvämningskartering över Vrigstad samhälle

Klimatförändringarna har redan visat sig på flera olika sätt. Dricksvattenbrist kan framöver bli ett stort samhällsproblem som berör många samhällsfunktioner. Även när det gäller klimatrelaterade försämringar av råvattenkvaliteten finns redan exempel från ett antal dricksvattenproducenter. Det handlar bland annat om ökade halter av humus och mikroorganismer samt en ökad tillväxt av alger i vattentäcker. Klimatförändringarna påverkar redan idag förutsättningarna för en trygg vattenförsörjning och dess effekter väntas med tiden bli allt påtagligare på yt- och grundvattennivåerna.

De klimatförändringar som har störst påverkan på avloppssystemen är ökad regnintensitet och regnmängder samt höjda vattennivåer i exempelvis vattendrag och översvämningar. Skyfall och översvämningar leder till ökade mängder tillskottsvatten. Det ger i sin tur ett utspätt och nedkyllt spillvatten som påverkar reningsprocessen. Det ökade inflödet kan medföra bräddning där orenat, eller delvis renat avloppsvatten släpps ut. Den lägre temperaturen kan också påverka biosteget negativt vilket innebär att mängden föroreningar ut från reningsverket kan öka. Vid lågvattenföring i recipienten, som i framtiden kan bli vanligare under främst sommaren, kommer koncentrationen av näringsämnen och föroreningar bli mer betydande. Åtgärder för att minimera andelen tillskottsvatten och andelen bräddat vatten kan delvis minska risken för att orenat vatten når recipient i stället för avloppsreningsverket. Framtida skyfall och översvämningar, särskilt under vinterhalvåret och våren, riskerar dock att leda till mer tillskottsvatten och högre flöden och därmed fler bräddningar.

Att i ett tidigt skede planera för klimatförändringarnas effekter på dagvattenhanteringen gör att mycket av de skador och kostnader som annars skulle drabba kommunen kan förebyggas. Förhållningssättet till dagvatten i kommunen ska alltså utgå från god och långsiktigt hållbar samhällsplanering. För att möta effekterna av klimatförändringen behöver dagvattensystemen klimatanpassas. Höga flöden måste kunna hanteras utan skador på byggnader och infrastruktur. Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram en rekommendation om klimatkoefficient 1,4 för skyfall i länet. I de områden som riskerar översvämningsskador vid kraftig nederbörd behöver kommunen genomföra åtgärder för att leda bort vattnet ytledes till översvämningssoner i stället för att leda allt till rörledning. Detta behöver hanteras i samhällsplaneringen. Sådana flöden kräver även att vattenvägar till exempel vägtrummor löpande underhålls så att de inte sätts igen. De förväntat torrare somrarna kräver planering för att täcka upp det ökade vattenbehovet och att behålla vatten i landskapet för att förhindra skador på naturen. Särskild försiktighet med vattenuttag krävs därför generellt under vegetationsperioden.

2.9. Allmän VA-försörjning i ett verksamhetsområde

Ett verksamhetsområde är ett avgränsat område inom vilket kommunen har ansvaret att tillhandahålla vattentjänster så som dricksvatten, spillvatten eller dagvatten. Ett verksamhetsområde är juridiskt viktigt, eftersom området utgör en gräns inom vilket vattentjänstlagens bestämmelser gäller. Fastigheter inom ett verksamhetsområde har rätt till beslutade vattentjänster, men har också en skyldighet att betala anläggnings- och brukningsavgifter samt att följa de allmänna bestämmelserna för användande av kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA) kopplade till dessa tjänster.

När det har konstaterats att vattenförsörjning, hantering av spillvatten eller hantering av dagvatten behöver ordnas i ett större sammanhang beslutar kommunfullmäktige om det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. När förbindelsepunkten har upprättats och förmedlats har VA-huvudmannen rätt att ta ut en så kallad anläggningsavgift. Förbindelsepunkten är den punkt i den allmänna anläggningen där ansvaret övergår från VA-huvudman till fastighetsägare. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som ska täcka kostnaden för anläggandet av de allmänna distributionsledningarna. Därefter betalar fastighetsägaren en årlig brukningsavgift vars storlek beror på fasta grundavgifter som ska täcka kostnader för drift och underhåll av VA-ledningsnätet, men även av rörliga avgifter som beror på vattenförbrukningen. Alla avgifter regleras i en kommunal taxa som beslutas av kommunfullmäktige

Njudung Energi ansvarar för den allmänna VA-försörjningen i Sävsjö kommun och ägs av Sävsjö kommun tillsammans med Njudung Energi Vetlanda AB. De allmänna VA-anläggningarna finansieras

av VA-kollektivet, det vill säga av de fastigheter som är anslutna till det allmänna vatten- och spillvattennätet. Njudung Energis mål är att säkerställa en hållbar, säker och kostnadseffektiv VA-försörjning och visionen är att tillsammans skapar vi en hållbar framtid.

VA-försörjningens systemuppbyggnad i samhället har sedan lång tid baserats på linjära systemflöden. Det tas ett råvatten som behandlas, distribueras, används och omhändertas för rening, innan vattnet avleds till en recipient. Även dagvattenhanteringen bygger i stort på linjära strömmar, där nederbörden samlas in och avleds, snarare än att användas som resurs. Behovet av att använda renat spillvatten och dagvatten som en resurs har uppstått den senaste tiden på grund av klimatförändringarna med längre perioder av låg nederbörd det vill säga ett mer cirkulärt flöde önskas numera.

Ledningsnätet är en viktig enhet i möjligheten att distribuera dricksvatten, omhänderta spillvatten samt avleda dagvatten. Inom Sävsjö kommun finns det ca 13,5 mil huvudledningsnät för dricksvatten, 13 mil huvudledningsnät för spillvatten och 9,3 mil huvudledningsnät för dagvatten. De primära målsättningarna för ledningsförnyelsen är att minska dricksvattenförlusterna och problematiken med tillskottsvatten. Även andra viktiga aspekter vägs in i ledningsförnyelsen såsom ledningsstråk med ökad risk för påverkan ur ett brukarperspektiv, hydrauliska problem för alla ledningsslag, miljömässiga faktorer samt anpassning till kommunens utbyggnadsplaner. Ledningsnätet behöver kontinuerligt underhållas, vilket innebär både akuta åtgärdsinsatser och ett strukturerat arbete utifrån underhållsplaner. Det föreligger dock ett behov av att förbättra det planerade underhållet med framtagande av underhållsplaner och spolplaner, vilket på sikt skulle minska behovet av akuta åtgärdsinsatser. Behovet av underhåll har ökat med åren på grund av avsaknad av kontinuerligt underhåll.

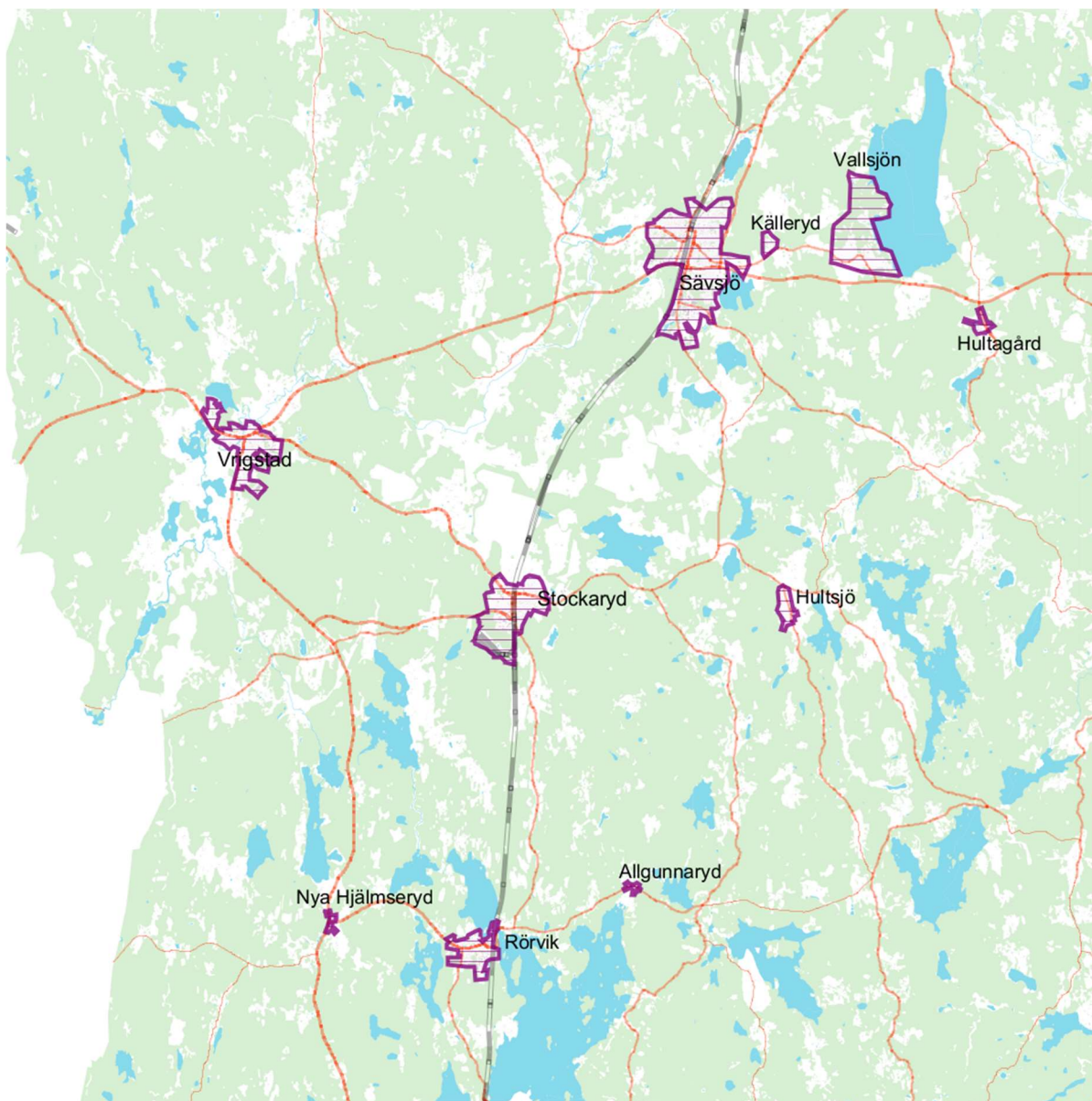
Digitalisering är en viktig del för att nå hållbar samhällsutveckling och skapa hållbara vattentjänster. Alla VA-anläggningar övervakas via ett styr- och övervakningssystem. Systemet samlar in data som lagras och hanterar larm för anläggningarnas funktioner. Via systemet kan maskinell utrustning såsom pumpar och ventiler styras. Det överordnade systemet graderas i dagsläget upp för både dricksvattensidan och spillvattensidan.

3. Allmänt VA i Sävsjö kommun

3.1. Verksamhetsområden i Sävsjö kommun

I Sävsjö kommun finns tio gällande verksamhetsområden för vatten och avlopp.

Verksamhetsområden finns för Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd, Rörvik, Hultagård, Nya Hjälmseryd, Hultsjö, Allgunnaryd, Vallsjön och Källeryd. Nedan ses de gällande verksamhetsområden, vid planens antagande, i Sävsjö kommun.

Översikt Sävsjö kommun med verksamhetsområden för vatten och avlopp (lila).

De olika verksamhetsområdena kan ses mer detaljerat i bilaga B.

3.2. Utredningsområden

I 6 § lagen om allmänna vattentjänster framgår det att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas. Kommunen ska se till att behovet ordnas snarast och så länge behovet finns kvar ska det tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

6b§ LAV

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Planen är inte bindande

Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Bestämmelsen anger även att det måste föreligga eller förväntas uppstå ett miljömässigt eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker därmed inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, det kan till exempel mycket väl finnas goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med enskilda avloppsanläggningar och god tillgång till dricksvatten.

För att framöver avgöra om ett område omfattas av kommunalt ansvar för vatten och avlopp i Sävsjö kommun görs bedömningen enligt följande riktlinjer:

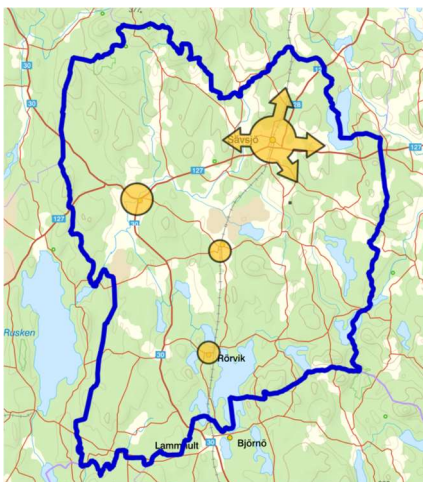
- Områden med färre än 20 bostäder omfattas inte av kommunalt ansvar om inte mycket särskilda skäl föreligger.
- Områden med 20 – 30 bostäder omfattas inte av kommunalt ansvar om inte särskilda skäl föreligger.
- Områden med fler än 30 bostäder omfattas generellt av kommunalt ansvar.

Mycket särskilda skäl kan vara problem med vattenförsörjning medan särskilda skäl utgörs exempelvis av närhet till offentliga badplatser och påverkan på känslig recipient. En enskild bedömning ska ske i varje fall eftersom de förhållanden som påverkar VA-försörjningsmetod varierar inom kommunen.

I utredningen om ett område omfattas av kommunalt ansvar för vatten och avlopp placeras cirklar med 100 meter i diameter runt varje bostadshus i en kartbild för att kunna se klusterbildning inom ett område. De cirklar som går in i varandra bildar ett kluster. Kartbilden med de överlappande cirklarna hjälper till för bedömning om eventuellt behov av allmän VA-försörjning tillsammans med:

- förutsättningar för enskilda VA-lösningar,
- genomförbarheten utifrån tekniskt och ekonomiskt möjligt samt
- om några miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas.

I kommunen finns några större grupperingar med bostäder som inte har allmänt VA och i förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun har några områden pekats ut som utvecklingsområden för bebyggelse. Det är främst de fyra största tätorterna, Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik, som utvecklingsområdena finns i anslutning till, se figur nedan.

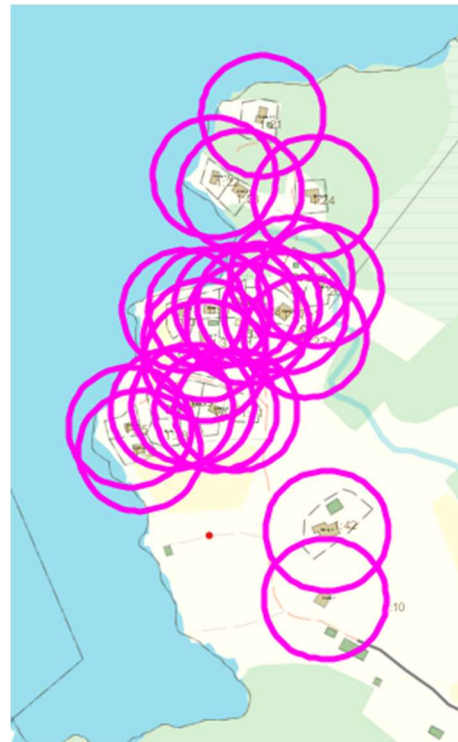
Utvecklingsområden för bebyggelse enligt förslag till översiktsplan för Sävsjö kommun. Kartvy hämtad från översiktsplanekartan (Sävsjö kommun)

De föreslagna utvecklingsområdena begränsas inte av bristande kapacitet hos de allmänna VA-anläggningarna. Nedan följer bedömningen från utredning av områden som har pekats ut att kunna vara aktuella för allmänt VA.

3.2.1. Ekeby

Beskrivning

Ekeby är ett litet fritidsområde vid Ärnäsasjöns sydöstra strand. Ärnäsasjön är ytvattentäkt för Stockaryds samhälle. Fastställt skyddsområde för vattentäkten saknas, men Njudung Energis målsättning är att framöver kunna försörja Stockaryd med vatten från Vrigstad via en överföringsledning. Området runt om fritidsområdet består av en del öppen jordbruksmark samt skog. Jordarten består av sandig morän med en del berg och jorddjupet är generellt 0 – 3 meter i området. Ingen skyddad natur finns inom området. I Ekeby finns det ett kluster med 21 bostadshus, varav merparten är fritidshus. Avloppshanteringen inventerades 2012 och de bristfälliga avloppsanläggningarna har åtgärdats därefter. En del av bostadshusen har dock inga avloppsanläggningar då behov inte finns. Generellt råder krav på hög skyddsnivå vid inrättande av nya avloppsanläggningar. Dricksvattenförsörjningen sker genom enskilda dricksvattentäkter. Inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksamats. Lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms vara möjligt.

Ärnäsasjön har måttlig ekologisk status. Orsaken är inte fastställt och den ekologiska statusen utifrån näringsämnen är inte klassad.

Bedömning

Under nuvarande förutsättningar bedöms Ekeby inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga särskilda skäl bedöms förekomma heller då det finns möjlighet att inrätta enskilda avloppsanläggningar i området som klarar kraven på hög skyddsnivå ur miljö- och hälsoperspektivet. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden, men detta kan komma att omvärderas om utbyggnation av

området sker. Myndighetsförvaltningen kommer att tills vidare bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

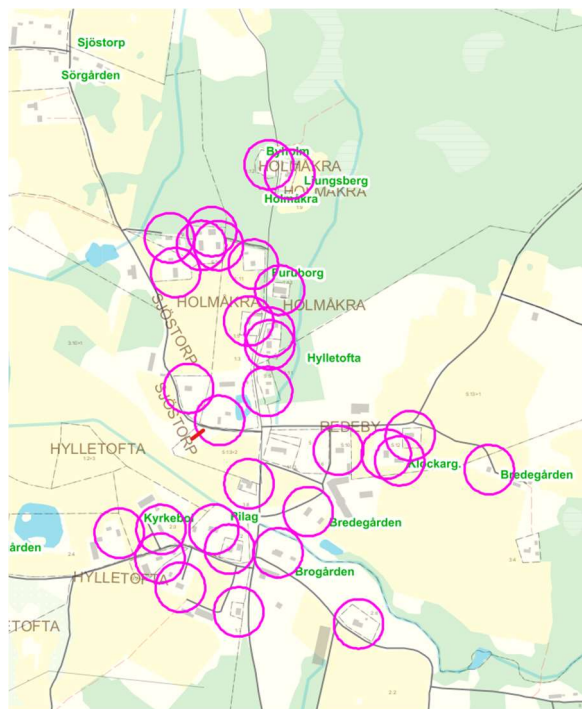
Åtgärd

Ingen åtgärd, men Ekeby sätts som ett bevakningsområde som ska utredas om förhållandena i området ändras.

3.2.2. Hylletofta

Beskrivning

Hylletofta är en kyrkby med relativt gles bebyggelse i kommunens nordvästra del som är av lantlig karaktär. Merparten av bostäderna är permanentboende. Jordarten består främst av morän men i närheten finns även isälvsediment. Jorddjupet varierar mellan 0 – 20 meter och ingen skyddad natur finns i området. I Hylletofta finns det ett kluster med elva bostadshus. I klustret ingår även bostadshus på jordbruksfastighet. Dricksvattenförsörjningen sker genom enskilda dricksvattentäcker och inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms vara möjligt.

Hylletoftaån rinner igenom området och är ett vattendrag som har måttlig ekologisk status. Statusen bedömt utifrån näringsämnen är dock hög.

Bedömning

På grund av antalet bostäder bedöms Hylletofta inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma heller. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden. Myndighetsförvaltningen kommer därmed att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.3. Knösbo/Sjövik/Österdal (Allgunnen)

Beskrivning

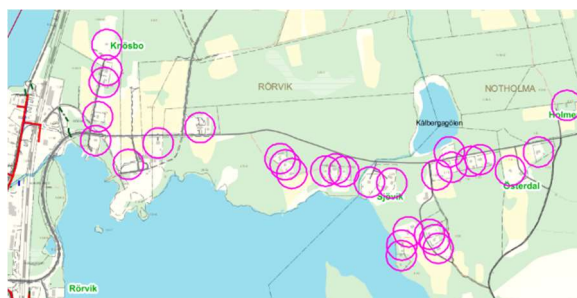
Området med Knösbo, Sjövik och Österdal ligger öster om Rörvik vid sjön Allgunnens norra strand. Allgunnen är råvattentäkt för Rörvik och merparten av Knösbo och Sjövik ligger inom skyddsområdet för vattentäkten. Knösbo gränsar även till Rörviks verksamhetsområde. I förslaget till ny översiktsplan för Sävsjö kommun har området pekats ut som landsbygdsutveckling i strandnära lägen, se figur nedan.

Utpekad landsbygdsutveckling i strandnära lägen i förslag till översiktsplan för Sävsjö kommun. Kartvy hämtad från översiktsplanekartan (Sävsjö kommun).

Jordarten i området består av morän med inslag av berg och jorddjupet är generellt 0 – 5 meter i området. Förutom skyddsområdet för ytvattentäkten finns ingen skyddad natur i området. Det finns inget kluster med mer än sex bostäder, men i ett förslag till en ny översiktsplan har området pekats ut som ett utvecklingsområde. I den nuvarande översiktsplanen är det utpekad som ett LIS-område, det vill säga att möjlighet till strandskyddsdispens för byggnation kan komma att beviljas. De enskilda avloppsanläggningarna inventerades 2009 och då bedömda bristfälliga anläggningar åtgärdades därefter. Dricksvattenförsörjningen sker genom enskilda dricksvattentäkter. Inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms vara möjligt.

Allgunnen är en sjö på 14 km² och har måttlig ekologisk status. Det finns indikationer på att det förekommit hög näringsbelastning och dålig cirkulation i bottenvattnet vilket medför att syret uttömts och känsliga arter försvunnit. Statusen utifrån näringsämnen är dock hög.

Bedömning

Under nuvarande förutsättningar bedöms Knösbo/Sjövik/Österdal inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma heller då det finns möjlighet att inrätta enskilda avloppsanläggningar i området som klarar kraven på hög skyddsnivå ur miljö- och hälsoperspektivet. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden, men detta kan komma att omvärderas om förtätning och utbyggnation av området sker. Myndighetsförvaltningen kommer att tills vidare bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

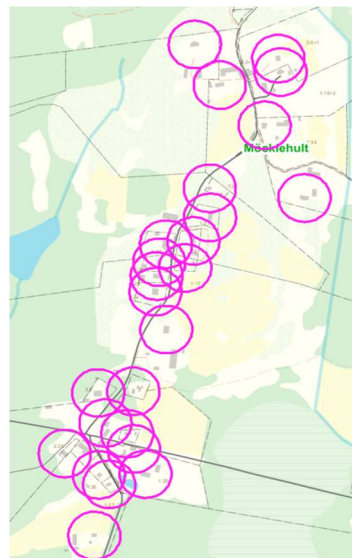
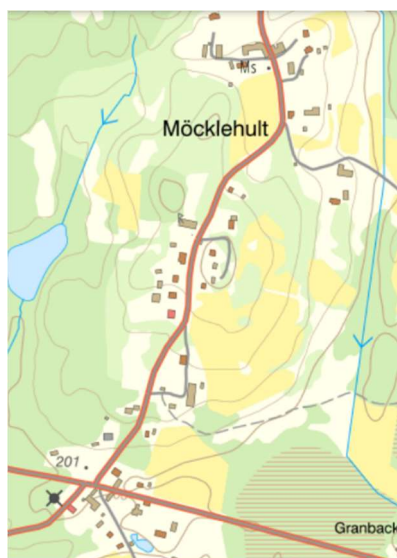
Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.4. Möcklehult

Beskrivning

Möcklehult är en liten by som ligger i kommunens sydvästra del. Omgivningarna består främst av jordbruksmark men även av en del skog. Berget är ytligt och jorddjupet är nästan obefintligt. Den omkringliggande jordarten består av morän. Ingen skyddad natur finns i området, och mellan badplatsen i sjön Grunnen samt det närmaste bostadshuset inom ett kluster är cirka 600 meter. I området finns det två sammanhängande kluster på vardera nio bostäder varav merparten är permanentbostäder. De enskilda avloppsanläggningarna inventerades 2019/2020 och de bedömt bristfälliga anläggningar har åtgärdats därefter eller är på gång att åtgärdas. Möjligheterna vid val av typ av avloppsanläggningar har varit begränsade på grund av bostadshusens närhet till varandra. Dricksvattenförsörjningen sker med enskilda vattentäkter. Inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Omgivningen ger möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Möcklehult gränsar inte till några vattenförekomster men det tillhörande avrinningsområdet har måttlig ekologiska status. Statusen utifrån näringsämnen är dock god.

Bedömning

På grund av antalet bostäder bedöms Möcklehult inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden.

Myndighetsförvaltningen kommer därmed att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

Åtgärd

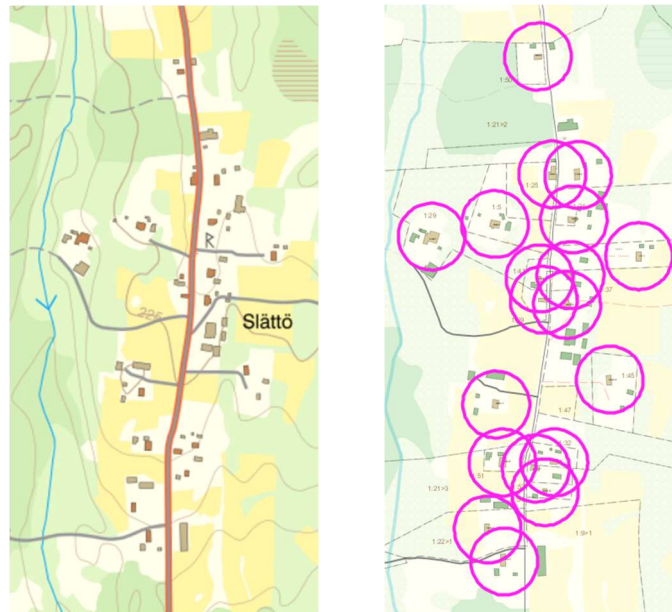
Ingen åtgärd.

3.2.5. Slättö

Beskrivning

Slättö ligger i kommunens sydvästra del. Den närmaste omgivningen består av jordbruksmark. Jordarten består av morän med en del ytligt berg och jorddjupet är 0 – 3 meter i området. Ingen skyddad natur finns i området. Det finns inget kluster med mer än sju sammanhållna bostäder. De

enskilda avloppsanläggningarna inventerades 2019/2020 och bristfälliga anläggningar har åtgärdats därefter eller är på väg att åtgärdas. Dricksvattenförsörjningen sker genom enskilda dricksvattentäkter och inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms vara möjligt.

Slättö gränsar inte till några vattenförekomster men det tillhörande avrinningsområdet har måttlig ekologisk status. Statusen utifrån näringsämnen är dock god.

Bedömning

På grund av antalet bostäder bedöms området i Slättö inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden. Myndighetsförvaltningen kommer därmed att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.6. Skepperstad

Beskrivning

Skepperstad är ett område som ligger i kommunens östra del och omgivningarna består mest av jordbruksmark. Jordarten består av isälvs sediment och jorddjupet är generellt 10 – 20 meter. Ingen skyddad natur finns i området, men 1,2 km åt sydväst finns en badplats vid Skärsjön. Det finns inget kluster med mer än tio bostäder men då ett av dessa innehåller tre lägenheter blir det tolv hushåll i klustret. De enskilda avloppsanläggningarna tillsynades 2014, men uppföljning krävs.

Dricksvattenförsörjningen sker med enskilda vattentäkter och inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Omgivningen ger möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Lillån, biflöde till Linneån, som rinner genom Skepperstad, har måttlig ekologisk status. Statusen utifrån näringsämnen är dock god. Enskilda avlopp har pekats ut att vara en diffus källa med en betydande påverkan på vattendraget.

Bedömning

På grund av antalet bostäder bedöms området i Skepperstad inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden. Myndighetsförvaltningen kommer därmed att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

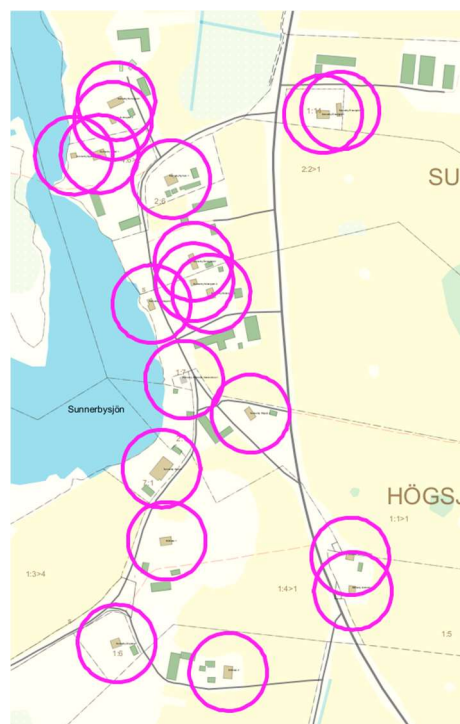
Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.7. Sunnerby

Beskrivning

Sunnerby är en liten by som ligger strax söder om Vrigstad och intill Sunnerbysjön. Omgivningarna består i övrigt av jordbruksmark. Jordarten består av isälvsediment och jorddjupet är generellt 10 – 20 meter. Ingen skyddad natur finns i området men precis norr om finns ett skyddsområde för en allmän dricksvattentäkt. Detta vattenskyddsområde kan komma att utvidgas så det även omfattar Sunnerby eller en del av byn. Sunnerby är dock glesbyggt så inget större sammanhang uppstår. De enskilda avloppsanläggningarna har inte tillsynats ännu. Dricksvattenförsörjningen sker med enskilda vattentäkter och inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksamats. Omgivningen ger möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Vattendraget som passerar Sunnerbysjön har god ekologisk status.

Bedömning

Under nuvarande förutsättningar bedöms Sunnerby inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden, men detta kan komma att omvärderas om förtätning och utbyggnation av området sker. Myndighetsförvaltningen kommer tills vidare att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

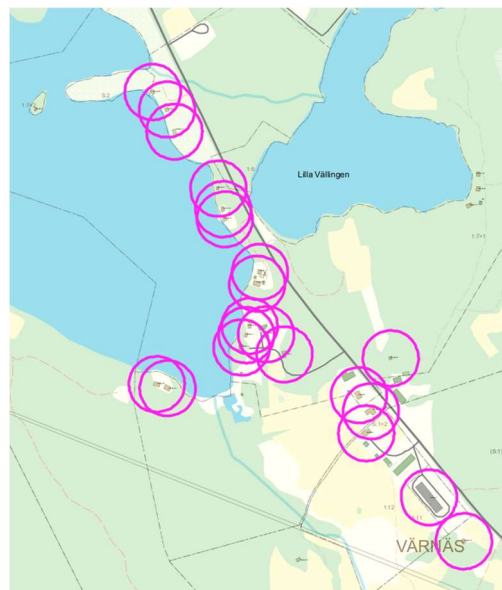
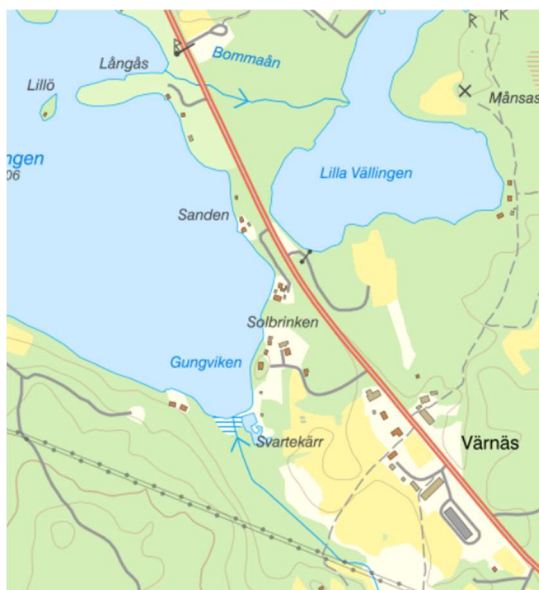
Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.8. Värnäs

Beskrivning

Värnäs är ett fritidsområde som ligger i kommunens södra del och intill sjön Stora Vällingen. Omgivningarna består i övrigt mest av skogsmark. Jordarten består av isälvssediment och jorddjupet är generellt 5 – 10 meter. Området omfattar av vattenskyddsområdet för Lammhults dricksvattentäkt. Ingen övrig skyddad natur finns i området. Fritidsområdet är dock glest bebyggt så inget större sammanhang uppstår utan det största klustret består av endast sju bostäder. De enskilda avloppsanläggningarna tillsynades under 2009 och det finns en del slutna tankar inrättade. Dricksvattenförsörjningen sker med enskilda vattentäkter och inga generella kvalitets- eller kvantitetsproblem har uppmärksammats. Omgivningen ger möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Värnäs ligger intill sjön Stora Vällingen som rinner ut i Stora Värmen. Denna sjö har god ekologisk status.

Bedömning

På grund av antalet bostäder bedöms området i Värnäs inte uppfylla kriterierna i 6 § lagen om allmänna vattentjänster och inga mycket särskilda skäl bedöms förekomma. Sävsjö kommun kommer därför inte att upprätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inom planperioden. Myndighetsförvaltningen kommer därmed att fortsätta bedriva tillsyn över de befintliga avloppsanläggningarna.

Åtgärd

Ingen åtgärd.

3.2.9. Sammanfattning av utredningsområdena

Sävsjö kommun är glesbebyggt och i de samhällen som allmän vattenförsörjning eller avlopp har behövt ordnas har detta sedan tidigare genomförts. Vid nybyggnation sker detta generellt i anslutning till befintligt verksamhetsområde som i så fall utökas vid behov. Det byggs även enstaka bostäder på landsbygden som då ordnar enskilt vatten och avlopp. Bedömningen är att det inte finns något nytt område som Njudung Energi i dagsläget behöver ordna allmänt VA för.

3.3. Allmänna VA-anläggningar

I Sävsjö kommun finns det i dagsläget sex allmänna vattentäcker/vattenverk och åtta allmänna avloppsreningsverk som Njudung Energi är VA-huvudman för.

3.3.1. Vattentäcker/vattenverk

I Sverige klassas dricksvatten som ett livsmedel vilket gör att det håller en mycket hög kvalitet. Det innebär att resurser används i form av energi, kemikalier och personalinsatser för att producera detta livsmedel vid vattenverken. Denna resurs används sedan till de flesta behoven i samhället, i många fall där det egentligen inte behövs vatten av dricksvattenkvalitet som till exempel för bevattning, fordonstvätt och toalettpolning. För att skydda människors hälsa är det viktigt att minimera risken för att vattentäcker utsätts för föroreningar. Föroreningar av dricksvattentäcker kommer både från utsläpp av förorenade ämnen i vattendrag och från utsläpp på mark som genom sin genomsläpplighet kan förorena grundvattnet.

Vrigstads grundvattentäkt är genom sin närhet till riksväg 30 särskilt utsatt för utsläpp från fordonsolyckor. De flesta vattentäkterna i Sävsjö kommun saknar idag reservvattenalternativ. Om något skulle hända som gör befintliga vattentäkter obrukbara så står delar av kommunen utan vatten. En vattenförsörjningsplan för Sävsjö kommun, som bland annat behandlar alternativ för reservvatten, saknas men är under framtagande. Njudung Energi tar regelbundet prover på råvattnet och det färdigbehandlade vattnet för att säkra dricksvattenkvalitén. Flera vattenverk är i behov av upprustning på grund av ålder och slitage. En underhållsplan är under framtagande.

Fastställda skyddsföreskrifter och skyddsområden finns för Sävsjö, Vrigstad och Rörvik vattentäkter men saknas för Stockaryd, Hultsjö och Nya Hjälmseryd. Projektering pågår dock för att avveckla Stockaryds vattentäkt. Vattendomar saknas för flertalet vattentäkter.

Sävsjö behöver förses med reservvattenförsörjning via en täkt som kan hantera att även bli huvudvattentäkt vid behov. Detta arbete pågår genom att åtgärder vidtas för att utöka kapaciteten för vattenuttag i Vrigstad. De mindre vattentäkterna är oftare lättare att snabbt komplettera med till exempel ytterligare en brunn inom befintlig täkt eller en kompletterande täkt i närområdet. Möjligheten att kunna försörja de mindre samhällena vid behov, om geografiskt närliggande lösningar blir svåra att finna i framtiden, behöver dock också ses över.

För nödsituationer som kräver nödvattenförsörjning håller en nödvattenplan på att tas fram för Sävsjö kommun under 2023. I den beskrivs hur dricksvattenförsörjningen ska kunna tillgodoses i en nödsituation.

3.3.2. Avloppsreningsverk

Flertalet av avloppsreningsverken har bristfällig reningseffekt men en stor reservkapacitet för utökning. De flesta reningsverken belastas även med en hög andel tillskottsvatten beroende på inläckage i ledningsnätet vid högt grundvatten och kraftig nederbörd. Andelen tillskottsvatten ligger i snitt för flertalet av reningsverken runt 60 % för de senaste åren. Bräddning förekommer därför ofta vid hög nederbörd vid många av avloppsreningsverken. Reinvesteringar och ombyggnationer av reningsverken pågår fortlöpande, men en underhållsplan saknas.

Vid nyetablering av verksamheter sker uppströmsarbete på sådant sätt att det etableras en kontakt med verksamhetsutövaren samt myndighetsförvaltningen. Krav ställs så att anslutning till spillvattennätet endast får ske om dokumentet "Råd och krav vid utsläpp av avloppsvatten från industrier och andra verksamheter", som antagits av kommunfullmäktige, efterlevs. Vid uppmärksammade driftproblem vid etablerade verksamheter tas prover i samarbete med myndighetsförvaltningen. Baserat på analysresultaten ställs eventuellt krav på åtgärder.

3.3.3. Ledningsnät

Ledningsnäten i kommunen är i stort behov av upprustning men arbetet med att åtgärda detta påbörjades för ett antal år sedan, även om underhåll även bedrivs genom akuta åtgärdsinsatser. Det finns behov av att arbeta på ett mer planerat arbetssätt där underhållsplaner och spolplaner tas fram. Behovet av underhåll har ökat med åren på grund av avsaknad av kontinuerligt underhåll tidigare. Arbetet pågår med att filma ledningsnäten för spillvatten, vilket ger viktig information om spillvattenledningsnätets status. Budgeten för underhåll av ledningsnäten har utökats de senaste åren. Förnyelsetakten i Sävsjö kommun låg 2022 på 258 år för vatten, 97 år för spillvatten och 304 år för dagvatten.

Det finns bräddpunkter i pumpstationer och på ledningsnäten, där spillvattenledning kan brädda till dagvattenledning eller direkt till recipient. Syftet med bräddpunkterna är att förhindra att spillvatten kommer in i fastigheter vid extrema flöden eller vid stopp i ledningen. Det bräddade

spillvattnet leds direkt till recipienten utan att ha passerat någon fördröjning som till exempel ett sandfilter.

Det finns runt 400 brandposter anslutna till ledningsnätet för dricksvatten och syftet med de flesta är att kunna användas av räddningstjänsten. Underhåll på brandposterna sker av Njudung Energi medan Sävsjö räddningstjänst utför den årliga kontrollen.

3.4. De allmänna dricksvatten- och spillvattenanläggningarna och deras påverkan på recipienten

Nedan följer en beskrivning av de allmänna VA-anläggningarna för dricksvatten och spillvatten i Sävsjö kommun samt avloppsreningsverkens påverkan på recipienten.

3.4.1. Allgunnaryd

Vattenverk

Dricksvattenförsörjningen sker genom enskilda dricksvattentäkter i Allgunnaryd.

Avloppsreningsverk

Avloppsreningsverket i Allgunnaryd tar emot spillvatten från samhället. Reningsverket har mekanisk och biologiskt reningssteg men saknar kemisk rening. Reningsverket är dimensionerat för 70 pe men endast 19 personer motsvarande 1 pe är anslutna. Reningen bedöms dock inte fungera tillfredsställande då riktvärdet för fosfor överskrids regelbundet. Det är okänt hur stor andelen tillskottvatten som kommer in i reningsverket.

Recipient för avloppsvattnet är Allgunnen som är en del av Lagans vattensystem. Allgunnen är en sjö på 14 km² och har måttlig ekologisk status. Sjön är även Rörviks råvattentäkt. Det finns indikationer på att det förekommit hög näringsbelastning och dålig cirkulation i bottenvattnet, vilket medför att syret uttömts och känsliga arter försvunnit. Både avloppsreningsverk och enskilda avlopp har pekats ut som betydande påverkanskällor i VISS. Statusen utifrån näringsämnen är dock hög.

Bedömningen är att åtgärder behöver vidtas för att reningen av fosfor i avloppsreningsverket ska fungera tillfredsställande. Sådan åtgärd medför att näringsbelastningen på Allgunnen minskas.

3.4.2. Hultsjö

Vattenverk

Vattenverket i Hultsjö försörjer samhället med dricksvatten. Kapaciteten överstiger förbrukningen betydligt. Skyddsföreskrifter och skyddsområde för den borrhade vattentäkten samt vattendom saknas. Reservvattentäkt saknas men dricksvatten kan fraktas till lågreservoaren med tankbil.

Skyddsföreskrifter och skyddsområde för vattentäkten saknas men bedömningen är att detta inte prioriteras att tas fram då produktionen är mindre än 10 m³/dygn och endast 40 personer är anslutna.

Avloppsreningsverk

Avloppsreningsverket i Hultsjö tar emot spillvatten från samhället. Reningsverket har mekaniskt och biologiskt reningssteg men saknar kemisk rening. Belastningen är låg då endast cirka 30 pe belastar reningsverket som är dimensionerat för 150 pe. Reningen bedöms dock inte fungera tillfredsställande då riktvärdet för fosfor överskrids regelbundet. Andelen tillskottvatten har legat på omkring 50 % under de senaste åren.

Recipient är Linneån: Frissjön – Linneshöjden, som är en del av Emåns vattensystem. Den aktuella delen av Linneån bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är

påverkad av konnektivitetsförändringar vilket bedöms ha effekt på vattenlevande organismers status. Den ekologiska statusen baserat på näringsämnen är inte klassad. Varken avloppsreningsverk eller enskilda avlopp har pekats ut som några påverkanskällor på vattenförekomsten.

Bedömningen är att åtgärder behöver vidtas för att reningen av fosfor i avloppsreningsverket ska fungera tillfredsställande. Sådan åtgärd medför att näringsbelastningen på Linneån minskas.

3.4.3. Nya Hjälmseryd

Vattenverk

Vattenverket i Nya Hjälmseryd försörjer samhället med dricksvatten. Kapaciteten är nästan den dubbla mot förbrukningen. Råvattenkvaliteten är god med undantag av något lågt pH och alkalinitet samt hårdhet. Skyddsföreskrifter och skyddsområde för den borrade vattentäkten samt vattendom saknas. Förbrukningen ligger strax under 10 m³ per dygn så inga planer finns på att ta fram skyddsföreskrifter för vattentäkten. Reservvattentäkt saknas men dricksvatten kan fraktas till lågreservoaren med tankbil.

Skyddsföreskrifter och skyddsområde för vattentäkten saknas men bedömningen är att detta inte prioriteras att tas fram då produktionen har varit mindre än 10 m³/dygn under de senaste åren och endast 40 personer är anslutna.

Avloppsreningsverk

Avloppsreningsverket i Nya Hjälmseryd tar emot spillvatten från samhället. Reningsverket har mekanisk och biologiskt reningssteg men saknar kemisk rening. Belastningen är låg då endast cirka 20 pe belastar reningsverket som är dimensionerat för 70 pe. Reningen bedöms dock inte fungera tillfredsställande då riktvärdet för fosfor överskrider regelbundet. Andelen tillskottsvatten har legat på omkring 40 % under de senaste åren.

Recipient är Allsarpasjön som är en del av Lagans vattensystem. Allsarpasjön bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är påverkad av övergödning (totalfosfor), vilket bedöms ha effekt på vattenkvaliteten och vattenlevande organismers status. Avloppsreningsverket har pekats ut som en betydande påverkanskälla i VISS.

Bedömningen är att åtgärder behöver vidtas för att reningen av fosfor i avloppsreningsverket ska fungera tillfredsställande. Sådan åtgärd medför att näringsbelastningen på Allsarpasjön minskas.

3.4.4. Rörvik

Vattenverk

Vattenverket i Rörvik försörjer samhället med dricksvatten och belastningen motsvarar lite mer än hälften av vattenverkets kapacitet. Råvattnet är ett mjukt kalciumfattigt vatten med låg alkalinitet och ett varierande pH. Innehållet av organiskt material och färgtalet är tidvis högt. En påtaglig försämring av vattenkvaliteten sker vår och höst då Allgunnens vatten genomgår en totalcirkulation. Skyddsföreskrifter och skyddsområde för ytvattentäkten Allgunnen fastställdes 1998, planer finns på att uppdatera dessa. Vattendom för ytvattentäkten saknas men planer finns på att söka tillstånd för vattenuttaget. Reservvattentäkt saknas.

Bedömningen är att vattendom för uttaget behöver sökas.

Avloppsreningsverk

Rörviks avloppsverk uppfördes 1979 och byggdes om 2002. Verket behandlar spillvatten från hushåll och industrier i Rörvik samhälle. Verket har mekanisk rening, dubbla bassängblock för biologisk rening, sedimentering och kemisk fällning. Belastningen är låg då endast cirka 100 pe belastar

reningsverket som är dimensionerat för 1 250 pe. Reningen bedöms fungera bra då både rikt- och gränsvärden hålls. Andelen tillskottvatten in i reningsverket har legat på 50 – 60 % under de senaste åren.

Recipient för avloppsvattnet är Hillen som är en del av Lagans vattensystem. Hillen är en sjö på 1 km² och har god ekologisk status.

Bedömningen är att inga åtgärder behöver vidtas.

3.4.5. Stockaryd

Vattenverk

Vattenverket i Stockaryd försörjer tätorten med dricksvatten och belastningen är väldigt låg i förhållande till kapaciteten. Råvattnet tas sedan 1969 från sjön Ärnäsasjön. Skyddsföreskrifter och skyddsområde för ytvattentäkten Ärnäsasjön saknas precis som vattendom. Reservvattentäkt saknas också i dagsläget. På grund av problem med vattenkvaliteten i råvattentäkten sker projektering för att förse Stockaryd med dricksvatten från Vrigstad vattenverk inom de närmaste åren.

Bedömningen är att projekteringen av överföringsledning från Vrigstad vattenverk behöver drivas vidare.

Avloppsreningsverk

Stockaryds avloppsreningsverk uppfördes 1972 och har sedan dess inte genomgått någon mer omfattande renovering eller ombyggnation. Det är därmed kommunens äldsta avloppsreningsverk med bristande skick. Upptagningsområdet är Stockaryds samhälle med det spillvatten som uppstår i hushåll och på industrier. Verket har en traditionell process med mekanisk rening, mellansedimentering, kemisk fällning och eftersedimentering. Belastningen är låg då knappt 700 pe belastar reningsverket som är dimensionerat för 1 800 pe. Reningen fungerar dock dåligt då riktvärden överskrids. Andelen tillskottvatten in i reningsverket har legat på 50 – 60 % under de senaste åren.

Njudung Energi har långt gångna planer på att pumpa avloppsvattnet från Stockaryd till Djupadal avloppsreningsverk via en överföringsledning mellan Stockaryd och Sävsjö. Stockaryd avloppsreningsverk byggs då om till en pumpstation. En ansökan om tillstånd att få ta emot avloppsvattnet i Djupadal avloppsreningsverk har lämnats in till miljöprövningsdelegationen.

Recipient för avloppsvattnet är Hägnaån: Ljungaån – Bäck från Ärnäsasjön som tillhör Lagans vattensystem. Den aktuella sträckan av Hägnaån bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är påverkad av morfologiska förändringar, flödesförändringar och övergödning vilket bedöms ha effekt på vattenlevande organismers status och vattenkvaliteten. Avloppsreningsverket bedöms ha en betydande påverkan på statusen.

Bedömningen är att projekteringen av överföringsledning till Djupadal avloppsreningsverk ska drivas vidare och att en sådan åtgärd minskar belastningen på Hägnaån då spillvattnet genomgår bättre rening på Djupadal avloppsreningsverk än i Stockaryd avloppsreningsverk.

3.4.6. Sävsjö

Vattenverk

Vattenverket i Sävsjö försörjer tätorten samt Hultagård samhälle och området vid Vallsjön med dricksvatten. Belastningen på vattenverket motsvarar lite mer än hälften av verkets kapacitet. Det framtida behovet bedöms som något högre än i dagsläget. Råvattnet är av god kvalitet och uppvisar stabila värden. Skyddsföreskrifter och skyddsområde för ytvattentäkten Vallsjön fastställdes 2011,

dessa är i behov av revidering. Vattendom för bortledning av vatten från Vallsjön finns från 1965 men uppdaterades så sent som 1992. Vallsjön är även klassad som Natura2000-område. Reservvattentäkt saknas men projektering för att Vrigstad vattentäkt ska kunna försörja Sävsjö verksamhetsområde med dricksvatten pågår.

Bedömningen är att projekteringen av en överföringsledning från Vrigstad vattenverk ska drivas vidare för att säkerställa att reservvatten för Sävsjö verksamhetsområde med tillhörande områden finns.

Avloppsreningsverk

Sävsjös avloppsreningsverk Djupadal är det nyaste avloppsreningsverket i Sävsjö kommun. Det togs i drift 1999 och behandlar spillvatten från hushåll och industrier i Sävsjö tätort samt spillvatten från Hultagård samhälle och området vid Vallsjön. Verket byggdes efter senaste tekniska rön och med en uttalad miljöprofil. Det försågs bland annat med biologisk fosfor- och kväverening, dubbla linjer genom hela verket, reservkraft samt SBR-reaktor för industriavlopp och värmeåtervinning. Efterpolering sker i våtmark, som även behandlar dagvattnet från södra delarna av Sävsjö tätort.

Belastningen är låg då knappt 8 200 pe belastar reningsverket som är dimensionerat för 24 600 pe. Belastningen kommer att öka med knappt 700 pe om tillstånd till att föra över avloppsvatten från Stockaryd till Djupadal avloppsreningsverk meddelas av miljöprövningsdelegationen. Reningen bedöms fungera tillfredsställande då rikt- och gränsvärden generellt hålls. Andelen tillskottvatten till reningsverket har legat mellan 50 – 60 % under de senaste åren.

Recipient för avloppsvattnet är Hägnaån, övre, som tillhör Lagans vattensystem. Den aktuella sträckan av Hägnaån bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är påverkad av morfologiska förändringar, flödesförändringar och övergödning vilket bedöms ha effekt på vattenlevande organismers status och vattenkvaliteten. Avloppsreningsverket en är av de källor som bedöms ha en betydande påverkan på statusen.

Bedömningen är att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas utan driften av avloppsreningsverket ska fortlöpa på nuvarande sätt med att kontinuerligt försöka optimera reningen av spillvatten.

3.4.7. Vrigstad

Vattenverk

Vattenverket i Vrigstad försörjer tätorten med dricksvatten och den uppskattad reservkapaciteten är cirka 80 %. Det framtida behovet bedöms öka då överföringsledning till Stockaryd projekteras samt att vattentäkten även ska vara en reservvattentäkt till Sävsjö verksamhetsområde med tillhörande områden. Vattenkvaliteten är god och de tidigare förhöjda värdena på nitrit och nitrat har minskat successivt. Nya skyddsforeskrifter och skyddsområde för grundvattentäkten har arbetats fram under 2022/2023 som ska ersätta de befintliga från 1979. Vattendom för grundvattentäkten finns från 1979 men ansökan om en ny vattendom pågår.

Bedömningen är att arbetet med att kunna utöka vattenuttaget ska drivas vidare på nuvarande sätt.

Avloppsreningsverk

Vrigstad avloppsreningsverk uppfördes 1972 och byggdes om 1994. Det är Sävsjö kommuns näst största avloppsreningsverk och behandlar avloppsvatten från hushåll och industrier i Vrigstad samhälle. Verket har en relativt ovanlig process med mekanisk rening, försedimentering, bio-kontaktbassänger, sedimentering och kemisk fällning över kontinuerligt spolade kontaktfilter. Reningen bedöms inte fungera helt tillfredsställande då riktvärden för fosfor överskrids, gränsvärdet för fosfor har dock efterlevts.

Belastningen är låg då mindre än 2 000 pe belastar reningsverket som är dimensionerat för 3 214 pe. Två livsmedelsproducenter har haft stor påverkan på inkommande belastning men den ena har nu upphört och uppströmsarbete pågår hos den andra. Andelen tillskottsvatten in i reningsverket ligger högt på runt 75 % under de senaste åren.

Recipient för avloppsvattnet är Pelikroken som dock inte är klassad. Genom Pelikroken rinner Bodaån nedre som tillhör Lagans vattensystem. Den aktuella sträckan av Bodaån bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är påverkad av morfologiska förändringar, vilket bedöms ha effekt på vattenlevande organismers status. Vattenförekomsten är även påverkad av försurning. Den ekologiska statusen utifrån näringsämnen är dock klassad som hög men avloppsreningsverket har i VISS pekats som en källa som har en betydande påverkan på vattenförekomsten.

Bedömningen är att åtgärder mot andelen tillskottsvatten behöver vidtas. Detta skulle minska mängden bräddat spillvatten med följd av att näringsbelastningen på Pelikroken minskar.

3.4.8. Sammanfattning av de allmänna dricksvatten- och spillvattenanläggningarna

De huvudsakliga bristerna i dagens dricksvattenproduktion bedöms vara:

- Det finns en hög sårbarhet då ingen reservvattentäkt för Sävsjö verksamhetsområde med tillhörande områden ännu finns tillgänglig.
- Råvattenkvaliteten för Stockaryd vattentäkt är bristfällig och bör snarast ersättas med en vattentäkt med bättre kvalitet.
- Vattendom för vattenuttag saknas för Rörvik vattentäkt.

De huvudsakliga bristerna i dagens omhändertagande av spillvatten bedöms vara:

- Allgunnaryd, Hultsjö, Nya Hjälmseryd och Stockaryd avloppsreningsverk har bristfälliga reningsfunktioner. Det förekommer även att gränsvärden överskrids för Vrigstad avloppsreningsverk.
- Ledningsnäten för spillvatten har betydande in- och utläckage och då främst i Vrigstad, men även i Rörvik, Stockaryd och Sävsjö ligger andelen tillskottsvatten på mer än 50 %.
- Ledningsnäten för spillvatten är generellt sett ålderdomliga och reinvesteringsbehovet är stort.

3.5. Allmän dagvattenhantering

Med dagvatten avses tillfälliga flöden av exempelvis regnvatten, smältvatten, spolvatten och framträngande grundvatten. För att detta ska räknas som avloppsdagvatten krävs att marken ligger inom detaljplanelagt område och att avvattningen inte endast görs för en enda eller ett fåtal fastigheters räkning.

Dagvattnets hantering är viktig, både för att undvika föroreningar i miljön och för att undvika översvämningar med egendomsskada som följd. I tätorter med hårdgjorda ytor har dagvatten tidigare främst varit något som behöver undanskaffas för att inte utgöra ett problem. Dagvatten har därför vanligtvis letts ut till närmaste sjö eller vattendrag via brunnar och ledningar, eller i de fall det finns kombinerat spill- och dagvattensystem till avloppsreningsverk. Nackdelar med detta är att dagvattnet inte renas och inte heller minskar i mängd under sin väg ut till recipienten, eller så belastar det avloppsreningsverket med stora mängder tillskottsvatten. Dagvattnet bör i stället i högre grad tas omhand lokalt, det vill säga att det tas upp av vegetation på platsen och renas på sin väg ner

genom marken innan det når recipienten. Att plantera vegetation bidrar dessutom till grön infrastruktur. Genom vegetation kan ekosystemtjänster skapas, bland annat pollinering och rening av vatten, vilka är viktiga inslag i ett hållbart samhälle. Dagvattenhanteringen kan även utgöra en resurs genom att dagvattnet lagras för att jämna ut perioder av hög och låg nederbörd. Detta minskar belastningen på övriga vattenuttag och på så vis bidrar till hållbara städer och god bebyggd miljö. Detta kan ske genom att till exempel idrottsanläggningar och bostäder samlar upp dagvatten för bevattning. Dagvatten kan användas till grönstruktur och estetiska värden i städer såsom gröna tak, rekreationsytor, kanaler och dammar. Det finns dock svårighet med att lagra den volym som uppkommer vid exempelvis skyfall för senare användning. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) innebär att man försöker efterlikna naturens sätt att ta hand om dagvattnet genom avdunstning, fördröjning och infiltration i marken. Detta innebär att dagvatten ska infiltreras eller fördröjas om det är möjligt och lämpligt. LOD kan vara att välja gröna tak där så är möjligt, infiltrera regnvatten på gräsytor eller i stenfyllningar, anlägga till exempel parkeringsplatser eller andra vanligtvis hårdgjorda ytor med genomsläppligt material i stället för vanlig asfalt.

I många lägen är det platsens förutsättningar som ger ramarna för utformningen. Syftet med dagvattenanläggningen är naturligtvis också styrande för vilken utformning som väljs. Det är skillnad på om en anläggning dimensioneras endast för fördröjning eller om den dimensioneras för rening av dagvattnet. Dagvatten kan nämligen innehålla ett stort antal föroreningar, huvudsakligen orsakade av de ytor de rinner av från och de verksamheter som pågår på ytorna, men även av luftföroreningar som tillförs via nederbörd. Vattnet kan bland annat innehålla giftiga tungmetaller samt olja och polyaromatiska kolväten. Dagvatten för även med sig kväve, fosfor, jordpartiklar, fekalier, salter (från halkbekämpningen), bekämpningsmedelsrester och mikroplaster. Ämnena uppträder i många olika former (till exempel lösta i vatten, suspenderade och bundna till komplex) med olika mobilitet och toxicitet. Kvaliteten på dagvattnet och därmed omfattning och typ av reningsprocess kan därmed skilja sig beroende på dagvattnets ursprung. Dagvatten behöver därför behandlas efter varifrån det kommer samt hur och var det är tänkt att användas. Dagvatten bedöms trots begränsningar ändå utgöra en resurs för att minska behovet av vattenuttag.

Arbetet med förebyggande åtgärder, det vill säga att se till att föroreningarna inte ens hamnar i dagvattnet, är viktigare än något annat. Det är inte hållbart i längden att bygga fler och fler reningsdammar för att hindra föroreningar från att nå våra recipienter. Att arbeta på det viset visar inte på något långsiktigt tänkande. De föroreningar som ackumuleras i dagvattendammarna måste tas omhand, de försvinner inte. Fördelen med dagvattendammar är dock att vi vet var föroreningarna finns.

Det viktigaste styrinstrumentet för en bra dagvattenhantering är Plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Det gäller att i detaljplanerna fastställa riktlinjer och regler för dagvattenhanteringen. Det kan gälla flödeskrav, reningskrav, höjdsättning, krav på lägsta marknivå för bebyggelse med mera.

3.5.1. Dagvatten i Sävsjö kommun

Ansvar för att beakta dagvattenfrågorna och dagvattenhanteringen inom kommunen är fördelat på flera olika aktörer och under de olika processerna planering, projektering, byggande och drift/underhåll.

Inom Sävsjö kommun finns det ett väl utbyggt allmänt dagvattensystem i Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik. Ingen inventering av dagvatten har utförts för att kartlägga dagvattenbelastningen från hårdgjorda ytor och lokalisera så kallade hotspots, det vill säga utsläppspunkter med hög föroreningsgrad. Innan framtida fördjupningar över tätorter och samhällen i kommunen bör en

inventering utföras. De framkomna åtgärdsförslagen bör sedan vägas in tillsammans med övriga intresseområden.

För att undvika risker med en för stor belastning i dagvattenledningar används idag ofta öppna dagvattenlösningar med dammar och diken som dels fördröjer dagvattnet och som med hjälp av växter och andra lösningar renar dagvattnet. I Sävsjö kommun finns sådana öppna dagvattensystem bland annat i Ljunga Park och vid Sturevallen i Sävsjö, vid Garvaregatan i Vrigstad och vid Hillenplatsen i Rörvik.

I Sävsjö tätort finns platser som riskerar att översvämmas till följd av överbelastningar på dagvattensystemet vid kraftiga skyfall. Byggnation på dessa platser bör om möjligt undvikas. Om sådan byggnation ändå sker, bör denna föregås av en fördjupad riskanalys med förslag till åtgärder för att minska risken för översvämning vid skyfall i enlighet med översiktsplanen som är ute på samråd under 2023. Generellt gäller att byggnation i ett område inte ska skapa översvämningssproblem på platsen eller på andra platser i tätorten. För att uppnå detta finns behov av att i detaljplaneläggning analysera avledning av dagvatten hela vägen från källa till recipient. Utgångspunkten är att ny bebyggelse inte ska öka den sammanlagda belastningen till befintligt dagvattensystem. För att minska tätortens sårbarhet i samband med extrema vädersituationer kan kommunen arbeta för att leda vattnet till på förhand utvalda platser.

För att gardera mot framtida klimatförändringar är det viktigt med en god planering och att så långt det är möjligt undvika att exploatera i områden som kommer att vara problematiska att hantera vid kraftiga regn. I framtida översiktsplaner bör vattenvägar och större avrinningsstråk markeras och bebyggelse hållas borta från områden som riskerar att översvämmas vid kraftiga regn.

Alla dagvattenledningar är inventerade och i Njudung Energis kartsystem kan alla ledningar följas upp- eller nedströms. Detta ger en bra möjlighet att spåra utsläpp vid till exempel en eventuell kemikalieolycka.

I Sävsjö kommun finns i dagsläget 15 dagvattendammar som Njudung Energi ansvarar för. En underhållsplan för de fyra kommande åren är framtagen och består främst av rensning av dammarna. Rönjning runt dammarna ska ske årligen. Nybyggnation av dammar kan komma att ske i samband med exploatering av nya eller befintliga områden, men dessa går inte att planera i förväg.

3.5.2. Sammanfattning av allmänna dagvattenanläggningar

Dagvatten bör inte ha en negativ påverkan på människors hälsa och miljön utan fungera som en resurs i vattnets kretslopp. Den huvudsakliga bristen i dagens hantering av dagvatten är:

- Ingen inventering av dagvatten har utförts för att kartlägga dagvattenbelastningen från hårdgjorda ytor och lokalisera så kallade Hot Spots, så ingen kunskap finns om var resurser på ny eller förbättrad rening av dagvatten bör prioriteras.

4. Hur klarar de allmänna VA-anläggningarna skyfall

Det framtida klimatet kommer att innebära ett antal ökade risker, som i sin tur kommer att innebära stora utmaningar för VA-huvudmannen. Njudung Energi arbetar ständigt med att anpassa verksamheten efter det som händer i omvärlden, till exempel genom att hantera förändringar i råvattenkvaliteten och skapa tekniska lösningar för att minska risken för översvämningar. Med klimatförändringarna förändras dock omvärlden i snabbare takt än tidigare. För VA-huvudmannen gäller det därför att förstå vilka förändringar som kan orsaka allvarliga störningar i VA-försörjningen och minimera dessa risker genom att förebygga dem.

Detta avsnitt handlar om vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall och omfattar både dricksvatten, spillvatten, dagvatten samt ledningsnät och pumpstationer.

6b§ LAV

En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Vid skyfall samlas vatten vid lågpunkter eftersom vattnet inte hinner rinna undan. Sådana översvämningar kan skada infrastruktur, teknik och transporter som är nödvändiga för att leverera dricksvatten, rena spillvatten eller leda bort dagvatten. Exempel är brott på ledningar, skada på datasystem eller pumpar samt minskad framkomlighet för fordon och personal.

När det gäller klimatrelaterade försämringar av råvattenkvaliteten finns redan exempel från ett antal dricksvattenproducenter. Det handlar bland annat om ökade halter av humus och mikroorganismer till ytvatten vid hög avrinning på grund av bland annat skyfall. Fler skyfall och översvämningar av mark och en högre och fluktuerande grundvattenyta medför också en större risk för att föroreningar från land förs ut i ytvatten samt sprider sig i grundvattnet. Ytvatten kan vid skyfall tränga in i råvattenbrunnar och andra anläggningsdelar. Detta kan leda till förorenat råvatten och försämrad teknisk funktionalitet. Med större belastning på vattenreningen ökar riskerna för att inte uppnå en tillräcklig reningsgrad, vilket medför ökade hälsorisker. Reningseffekten riskerar även att sättas ned av stigande humushalter i råvattnet som stör olika typer av desinfektions- och inaktiveringsprocesser i vattenverken. Vattenverkens reningsprocesser behöver vara anpassade efter vad som kommer fram av påverkans- och riskanalyser.

Eftersom ledningsnätet för dricksvatten är trycksatt är risken liten för extern påverkan vid skyfall och översvämningar.

Vid skyfall ökar även mängden tillskottsvatten in till avloppsreningsverken. Flödena kan bli så pass stora att hela reningsfunktionen i avloppsreningsverket slås ut och stora mängder orenat spillvatten bräddar direkt till recipienten. Bräddmöjligheter har skapats där utsläpp av avloppsvatten kan ske vid viss fastställd utspädningsgrad. Syftet med bräddanordningarna är att hålla ner trycknivån på avloppsvattnet för att minska risken för källaröversvämningar och begränsa flödet till reningsverket.

De regnhändelse som beaktas som ett skyfall i vattentjänstplanen är regn med en nederbörd på minst 1 mm på en minut och som har en återkomsttid på 100 år. Befintliga allmänna dagvattenanläggningarna ska dock sedan tidigare ha dimensionerats för en kapacitet motsvarande 10-årsregn i enlighet med gällande rättspraxis, och detta kommer att vidhållas. Vid dimensionering av befintliga dagvattenanläggningar ska även en klimatfaktor på 1,25 ha använts. Den klimatfaktorn motsvarar ett regn med en återkomsttid på 100 år utifrån dagens kunskapsläge. En klimatfaktor på 1,4 kommer dock framöver att användas vid dimensionering av allmänna dagvattenanläggningar ovan mark då rekommendationen inom Jönköpings län är att öka klimatfaktorn till 1,4. Det innebär att risken för skyfall förväntas öka med 40 % till 2100. Vid dimensionering av nya allmänna ledningar under mark kommer klimatfaktorn på 1,25 att fortsätta användas då den ökade kostnaden inte motsvarar nyttan med att öka dimensioneringen av ledningarna mer. Beräkningen ska ske i enlighet

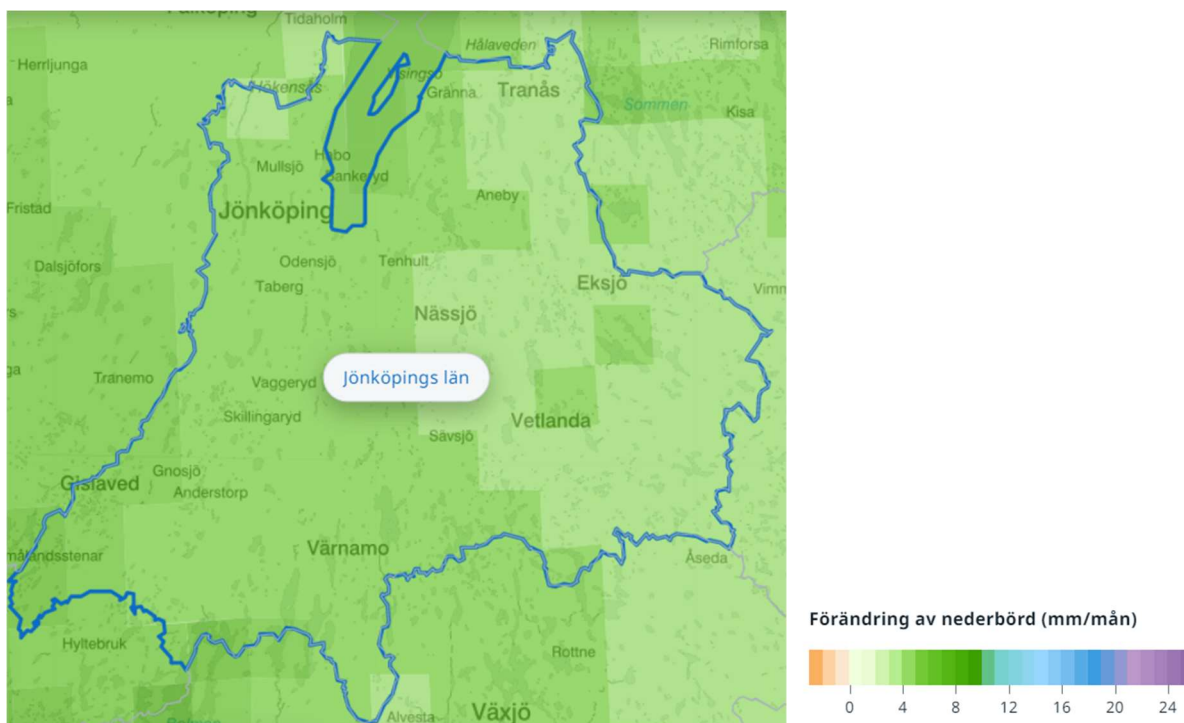
med Svensk Vatten publikation P110. Minimikrav på återkomsttider för regn för nya dagvattensystem anges i tabellen nedan. Det är i slutändan kommunfullmäktige som är ansvarig för att fastställa säkerhetsnivån för skydd av byggnader och anläggningar när de allmänna dagvattenanläggningarna är fyllda.

Tabellen visar minimikrav på återkomsttid för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem (Svenskt Vatten Publikation P110)

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2	10	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5	20	> 100 år
Centrum- och affärsområden	10	30	> 100 år

Det kan uppstå kapacitetsproblem i dagvattennätet vid skyfall och ökad nederbörd under delar av året. Eftersom det innebär stora investeringar att höja kapaciteten i det befintliga dagvattennätet genom att byta ut ledningarna, behöver det arbetas med att minska flödena av skyfallsvatten genom fördröjning och lokalt omhändertagande högt upp i systemet vid all ny exploatering.

Under referensperioden 1971–2000 var medelnederbörden per år för hela Jönköpings län 61 mm/månad. Med ett utsläppsscenario på RCP8,5 ger det en ökning på ca 6 mm/månad för perioden 2041–2070 jämfört med referensperioden. Antalet dygn med kraftig nederbörd (nederbörd större än 10 mm) per år för hela Jönköpings län under motsvarande tider var 16,4 respektive 19,7 dygn. Motsvarande siffror för extrem nederbörd (nederbörd större än 20 mm) per år för hela Jönköpings län är 2,3 respektive 3,4 dygn. I figuren nedan ses den beräknade förändringen av nederbörd (mm/månad) för perioden 2041-2070 jämfört med 1971-2000 utav SMHI:s klimatscenariotjänst.

Större åtgärder som involverar flera aktörer, till exempel att säkra rinnvägar eller att göra plats för marköversvämningar på allmän platsmark tas inte upp här utan bör i stället tas upp i en kommunal skyfallsplan.

Nedan följer en bedömning av hur skyfall påverkar de allmänna VA-anläggningarna inom respektive verksamhetsområde.

4.1. Allgunnaryd

Vattenverk

Inget vattenverk finns i Allgunnaryd.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen och vid skyfall bräddar orenat spillvatten ut i Lillån som rinner ut i sjön Allgunnen och som är råvattentäkt för Rörvik. För att skydda avloppsreningsverkets funktion vid skyfall behöver mängden tillskottsvatten begränsas. Ingen översvämningsrisk av reningsverket bedöms föreligga.

Ledningsnät och pumpstationer

Inga pumpstationer finns på ledningsnätet, men det finns en bräddpunkt som mynnar i Lillån uppströms avloppsreningsverket. Tidigare har det runnit in vatten i spillvattennätet från Lillån vid höga flöden. Åtgärder har dock vidtagits så detta numera inte kan ske.

Dagvatten

I Allgunnaryd finns ingen allmän dagvattenhantering.

Bedömning

Åtgärder behöver vidtas för att begränsa mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket.

4.2. Hultsjö

Vattenverk

Den borrade vattentäkten och vattenverket med reservoar bedöms inte riskeras att påverkas negativt vid ett skyfall då avrinning från området sker.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen och skyfall bräddar orenat spillvatten ut i en bäck. För att skydda avloppsreningsverkets funktion vid skyfall behöver mängden tillskottsvatten begränsas. Ingen översvämningsrisk av reningsverket bedöms förekomma.

Ledningsnät och pumpstationer

Inga pumpstationer eller bräddpunkter finns på ledningsnätet.

Dagvatten

I Hultsjö finns endast en kort allmän dagvattenledning som sex fastigheter är anslutna till. Utsläpp sker i ett skogsdike. Denna dagvattenledning bedöms inte påverkas av ett skyfall i någon större utsträckning på grund av dess korta längd och upptagningsområde.

Bedömning

Åtgärder behöver vidtas för att begränsa mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket.

4.3. Nya Hjälmseryd

Vattenverk

Den borrade vattentäkten och vattenverket med reservoar bedöms inte riskeras att påverkas negativt vid ett skyfall då avrinning från området sker fortsatt ner mot sjön Allsarpasjön. Sjön ligger även tillräckligt långt bort för att vattentäkten och vattenverket inte ska riskera att översvämmas.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen och vid skyfall bräddar ofullständigt renat spillvatten ut i en bäck. Bräddningen sker via en pumpbrunn efter trekammarbrunnen så den efterföljande reningen belastas inte med mer än vad den har kapacitet för. Ingen översvämningsrisk av reningsverket bedöms förekomma.

Ledningsnät och pumpstationer

Inga pumpstationer eller bräddpunkter finns på ledningsnätet.

Dagvatten

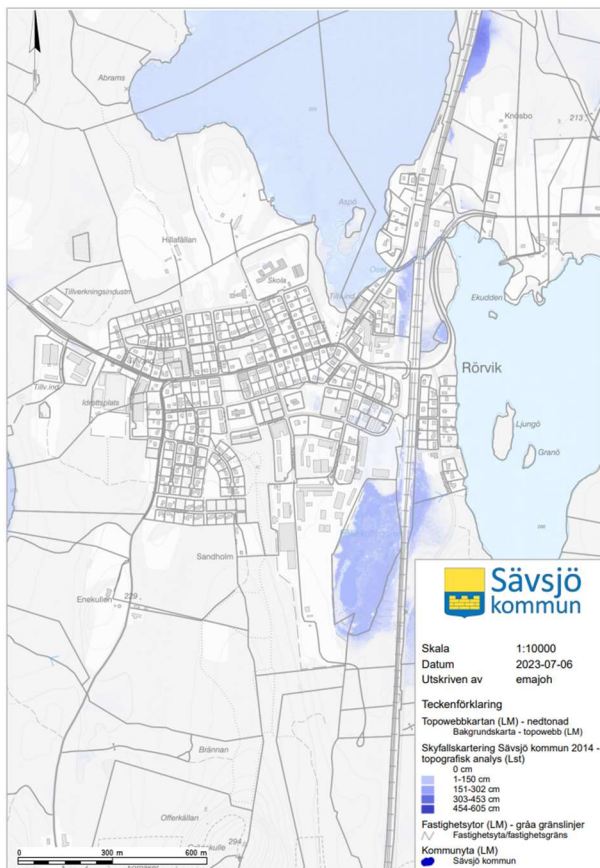
I Nya Hjälmeryd finns endast kortare sträckor med allmän dagvattenledning. Utsläpp sker till omgivande skogsmark, främst väster om riksväg 30. Dagvattennätet bedöms inte påverkas av ett skyfall i någon större utsträckning på grund av dess korta sträcka och upptagningsområde.

Bedömning

Inga direkta åtgärder bedöms behöva vidtas för att skydda de allmänna VA-anläggningarna vid skyfall. Spillvattennätet som bräddar efter slamavskiljaren har delvis renats vilket begränsar påverkan på recipienten.

4.4. Rörvik

Enligt utförd lågpunktskartering föreligger det inte någon stor översvämningsrisk i Rörvik tätort, se figur nedan.

Översvämningskartering Rörvik tätort. Kartvy från Sävsjö kommuns GIS-karta.

Vattenverk

Vid skyfall riskerar ytvattentäkten att förorenas av bräddat avloppsvatten från Allgunnen avloppsreningsverk samt från den övriga omgivningen. Råvattenintaget ligger dock tillräckligt långt ut i sjön för att inte riskera att påverkas av punktkällor. Ingen försämring av vattenkvalitén har tidigare

förekommit vid större mängder nederbörd. Ingen översvämningsrisk av vattenverket med reservoar bedöms förekomma.

Avloppsreningsverk

Ingen översvämningsrisk av avloppsreningsverket bedöms förekomma.

Ledningsnät och pumpstationer

I Rörvik finns tre pumpstationer på ledningsnätet, PST Hillen, PST Håknatorp och PST Sågen. Brädd finns på ledningsnätet innan PST Hillen ut i sjön Hillen, vilket innebär att flödet in i reningsverket inte överstiger kapaciteten. De båda andra pumpstationerna har också brädd. Bedömningen är att ingen av pumpstationerna riskerar att översvämmas vid skyfall.

Dagvatten

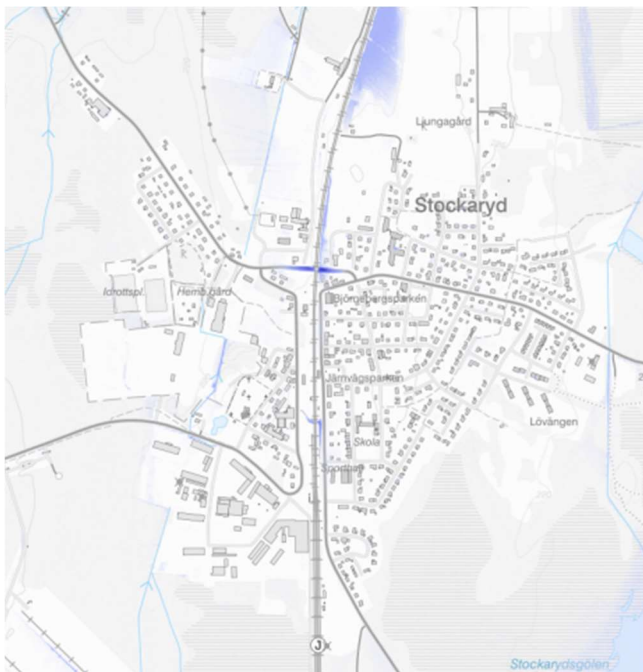
I Rörvik finns ett vältäckande allmänt dagvattennät. Utsläpp sker främst till omgivande naturmark och till sjön Hillen. Det finns två dagvattendammar varav den ena finns inne i samhället (Kyrkdammen) medan den andra renar dagvatten innan det släpps ut i Hillen (Hillen). Det sker dock även direktutsläpp av orenat dagvatten till Hillen. Vid skyfall riskerar reningsfunktionen i Hillen dagvattendamm att slås ut, men den bedöms inte att bli förstörd utan funktionen kan återupptas direkt efter att flödet har minskat.

Bedömning

Kontinuerlig övervakning av råvattenkvaliteten behöver fortlöpande ske så som det sker i dagsläget för att upptäcka försämringar, särskilt i samband med skyfall.

4.5. Stockaryd

Enligt utförd lågpunktskartering föreligger det inte någon stor översvämningsrisk i Stockaryd tätort, se figur nedan.

Översvämningskartering Stockaryd tätort. Kartvy från Sävsjö kommuns GIS-karta.

Vattenverk

Vid skyfall riskerar ytvattentäkten att förorenas av omgivningen. Råvattenintaget ligger dock tillräckligt långt ut i Ärnäsasjön för att inte riskera att påverkas av punktkällor. Ingen

översvämningsrisk av vattenverket med reservoar bedöms förekomma. Projektering sker för att vattentäkten ska avyttras.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen och vid skyfall bräddar orenat spillvatten ut i en bäck innan avloppsreningsverket. Ingen översvämningsrisk av reningsverket bedöms förekomma. Projektering sker för att avloppsreningsverket ska avvecklas.

Ledningsnät och pumpstationer

I Stockaryd finns fyra pumpstationer på spillvattennätet, PST Vattenverket, PST Vrigstadvägen (två stycken) och PST Terminalen, samt en pumpbrunn på Gamla Hjälmserydvägen. Det finns även Bangårdsgatan PST som pumpar dagvatten samt en råvattenpumpstation vid Ärnäsasjön. Inga kända bräddpunkter finns på spillvattennätet men dagvatten kan brädda från PST Bangårdsgatan. Även om grundvattennivån i Stockaryd är hög är bedömningen att ingen av pumpstationerna riskerar att översvämmas vid skyfall.

Dagvatten

I Stockaryd finns ett vältäckande allmänt dagvattennät. Utsläpp sker främst till omgivande naturmark. Det finns en dagvattendamm i samhället vid gamla Vägverket. Stockarydskanalen tar emot dagvatten men är delvis kulverterad genom samhället. I Stockaryd riskerar låga delar utmed åar och diken att översvämmas vid kraftiga och långvariga regn och på grund av höga grundvattennivåer finns det även en risk för översvämningar på några andra platser vid skyfall.

Bedömning

Då målsättningen är att vattentäkten och avloppsreningsverket ska avyttras inom en snar framtid planeras det inte för några åtgärder i dessa på grund av skyfall.

Den höga grundvattennivån i Stockaryd behöver beaktas vid anläggande av nya dagvattenanläggningar.

4.6. Sävsjö

En skyfallskartering togs fram av WSP Sverige AB för Sävsjö tätort 2021. Skyfallskarteringen är en översiktlig modell som ska användas för att identifiera områden med risk för översvämnning vid skyfall. I skyfallsmodelleringen för Sävsjö användes ett CDS-regn med 10 timmars varaktighet och med en klimatfaktor på 1,4. I karteringen identifierades inga specifika riskområden, men några låga delar utmed åar och diken bedöms riskera att översvämmas vid kraftiga och långvariga regn. I figuren nedan ses ett utklipp från GIS-skittet som skyfallskarteringen redovisades i.

Skyfallskartering av Sävsjö tätort där maxdjupet presenteras (Skyfallskartering Sävsjö 2021).

Vattenverk

Vid skyfall riskerar ytvattentäkten att förorenas av omgivningen. Råvattenintaget ligger dock tillräckligt långt ut i Vallsjön för att inte riskera att påverkas direkt av punktkällor. Ingen försämring av vattenkvaliteten har förekommit vid större mängder nederbörd. Ingen översvämningsrisk av vattenverket eller högreservoaren bedöms förekomma utifrån skyfallskarteringen och från praktisk erfarenhet.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen. För att skydda avloppsreningsverkets funktion vid skyfall behöver mängden tillskottsvatten begränsas. Bräddning kan ske efter rensgaller. Möjligheten finns också att leda delvis obehandlat spillvatten förbi filtren direkt på utgående ledning. Bräddpunkt vid flöden på över 1440 m³/h, eller vid driftstopp på inloppspumparna, kan bräddas i inloppspumpstation, bräddat spillvatten i inloppspumpstationen leds till våtmark. Det är sällan som verket belastas med över 800 m³/h.

Utloppet i Hägneån från våtmarken riskerar att svämmas över vid höga vattenflöden. I sådant fall kan det utgående spillvattnet behöva pumpas ut. Vid väldigt höga flöden kan det även finnas behov av att höja utloppet så det inte kan rinna in bakvägen in i dammen från Hägneån.

Ledningsnät och pumpstationer

Inom Sävsjö verksamhetsområde för avloppsreningsverket finns totalt elva pumpstationer varav en finns vid Vallsjön (PST Gåvan) och en i Hultagård (PST Hultagård). Bräddning kan ske vid de flesta pumpstationer via bräddavlopp. Bräddningar sker främst från PST Hästskon och PST Wintergatan. Enligt skyfallskarteringen riskerar några pumpstationer att översvämmas vid skyfall, men denna risk bedöms inte föreligga i praktiken. För dricksvatten finns en tryckstegringstation Hultagård, en högreservoar i Sävsjö och en råvattenpumpstation vid Vallsjön. Dessa bedöms inte heller riskera att översvämmas vid ett skyfall utifrån praktisk erfarenhet.

Bräddning på ledningsnätet kan ske strax innan huvudpumpstationen, PST Hantverkaren. Bräddpunkten är försedd med larm och flödesmätare.

Dagvatten

I Sävsjö finns ett vältäckande allmänt dagvattennät. Utsläpp sker främst till Sävsjöån som mynnar i Sävsjön, men dagvattnet leds även till våtmarken vid Djupadal som har utsläpp i Hägneån samt till omgivande naturmark. Förutom de båda dagvattendammarna vid Djupadal finns det ytterligare sju dagvattendammar i Sävsjö tätort. Vid skyfall riskerar eventuell reningsfunktion i dagvattendammarna att slås ut, men de bedöms inte bli förstörda utan funktionen kan återupptas direkt efter att flödet har minskat.

Bedömning

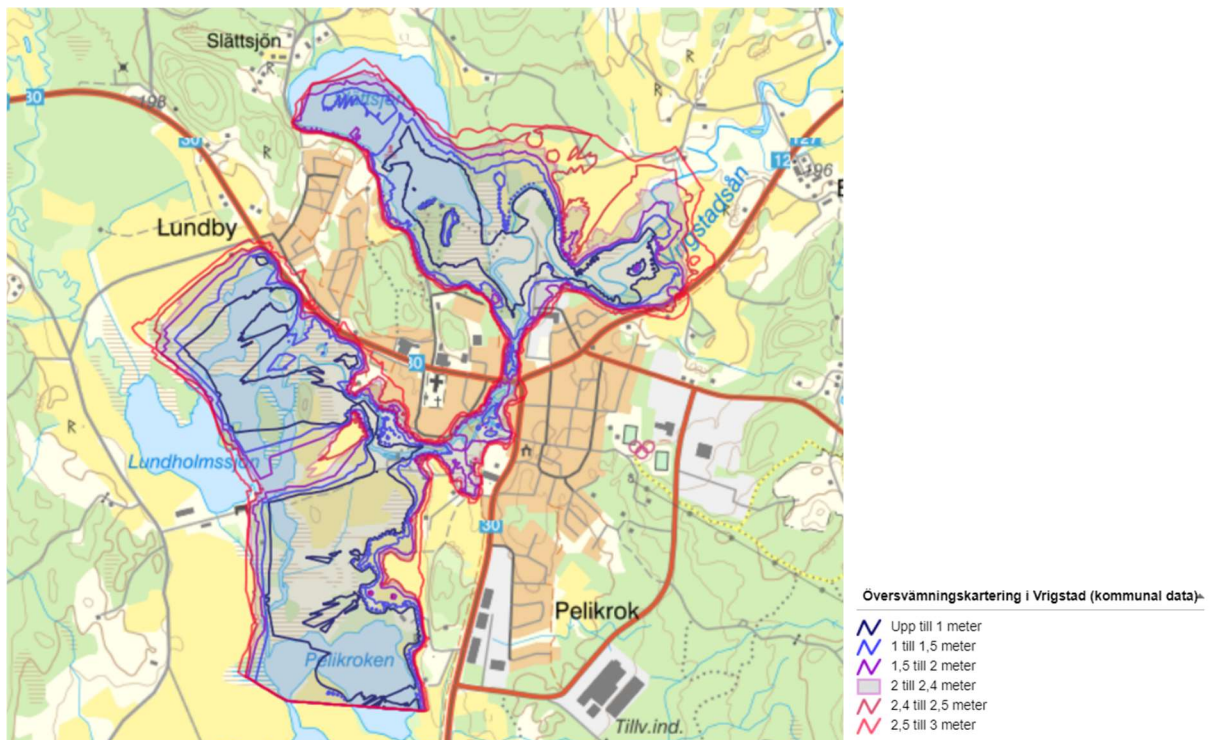
I skyfallskarteringen identifierades inga specifika riskområden som riskerar att översvämmas vid skyfall. Utifrån karteringen har även varje VA-anläggning gått igenom för att bedöma risken att den översvämmas vid ett skyfall och bedömningen är att det inte föreligger någon uppenbar risk i praktiken då eventuella behövliga åtgärder redan har vidtagits.

Kontinuerlig övervakning av råvattenkvaliteten behöver dock fortlöpande ske så som det sker i dagsläget för att upptäcka försämringar, särskilt i samband med skyfall.

Åtgärder behöver även vidtas för att begränsa mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket. Utloppet från våtmarken till Hägneån behöver höjas så risken för att vatten från Hägneån rinner in i dammen bakvägen minimeras.

4.7. Vrigstad

Delar av Vrigstad, framför allt utmed Vrigstadsån och intill Slättsjön, har utsatts för översvämningar vid häftiga och långvariga regn. Terrängen i och kring Vrigstad gör det svårt att åtgärda risken för översvämningar och därför kommer troligen ytterligare översvämningar att ske i samhället med omnejd vid häftiga eller långvariga regn. Det har tagits fram en översvämningsskartering över Vrigstad som visar ytvattnets utbredning inom samhället vid olika vattennivåhöjningar. I kartan redovisas nivåer upp till tre meter där 2,4 meter återspeglar den nivå vattnet låg på under översvämningarna i Vrigstad 2004. I karteringen har flödena dock inte vägts in.

Översvämningskartering över Vrigstad samhälle

I samband med framtagande av en skyfallskartering för Sävsjö tätort 2021 av WSP Sverige AB togs även översvämningsproblematiken i Vrigstad upp. Det föreslogs vidare utredning genom en hydraulisk analys av Vrigstadsån där även regleringen av sjösystemet nedströms samhället förefaller kunna ha betydande inverkan. Sävsjö kommun har påbörjat arbetet med att få fram en skyfallskartering över Vrigstad samhälle samt en översvämningskartering med start en bit uppströms Vrigstad och ner till Rusken.

Vattenverk

Den borrade vattentäkten och vattenverket med reservoar bedöms inte riskeras att påverkas negativt vid ett skyfall då avrinning från området sker fortsatt ner mot sjöarna Pelikroken och Franssjön. Sjöarna ligger även tillräckligt långt bort för att vattentäkten och vattenverket inte ska riskera att översvämmas.

Avloppsreningsverk

Stora regnmängder kan påverka reningsprocessen. För att skydda avloppsreningsverkets funktion vid skyfall behöver mängden tillskottsvatten begränsas. Flöden som överstiger 4 Q-dim bräddas innan rensilen och flöden som överstiger 2 Q-dim bräddas innan försedimeneringen.

Avloppsreningsverkets byggnad har översvämmats vid höga flöden.

Ledningsnät och pumpstationer

I Vrigstad verksamhetsområde finns fem pumpstationer på ledningsnätet, PST Slättsjön saknar bräddning, PST Gema och PST Ön bräddar till Vrigstadån medan PST Jägersrovägen och PST vid avloppsreningsverket bräddar till Pelikroken. PST Ön har flyttats längre bort från Vrigstadån och numera även vallats in då den har översvämmats vid tidigare tillfällen. Bräddning kan ske på ledningsnätet i en bräddbrunn strax innan pumpstationen. Denna är försedd med en ventil som öppnas manuellt.

Dagvatten

I Vrigstad finns ett vältäckande allmänt dagvattennät. Utsläpp sker främst till omgivande naturmark och diken men även utsläpp till Lundholmsjön, Vrigstadån och Pelikroken sker. Det finns två dagvattendammar i Vrigstad varav den ena renar dagvatten innan det släpps ut i Vrigstadån (Gästgivaregården). Söder om rondellen vid den västra infarten finns ett öppet dagvattenmagasin för tillfällen vid höga flöden. Vägverket har även en dagvattendamm vid den östra infarten till Vrigstad. Det blir uppreparande problem med att dagvatten blir stående norr om PST Ön efter större mängder med nederbörd. Vid skyfall riskerar reningsfunktion i Gästgivaregårdens dagvattendamm att slås ut, men den bedöms inte bli förstörd utan funktionen kan återupptas direkt efter att flödet har minskat.

Bedömning

Åtgärder behöver vidtas för att begränsa mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket men även åtgärder för att förhindra att byggnaden översvämmas. Där dagvatten blir stående norr om PST Ön behöver en pumpbrunn inrättas för att få bort detta.

4.8. Sammanfattning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda de allmänna VA-anläggningarna vid skyfall

Det kan konstateras att mer utredningar behöver utföras och ingen skyfallskartering har gjorts i Rörvik, Stockaryd och Vrigstad. Efterhand som översvämningar har påverkat de allmänna VA-anläggningarna har dock åtgärder generellt redan vidtagits där problem har uppmärksammats. Följande åtgärder har dock bedömts behöva vidtas utöver redan vidtagna åtgärder:

- Kontinuerlig övervakning av råvattenkvaliteten till Rörvik och Sävsjö vattenverk behöver fortlöpande ske så som det sker i dagsläget för att upptäcka försämringar, särskilt i samband med skyfall
- I Allgunnaryd, Hultsjö, Sävsjö och Vrigstad behöver mängden tillskottsvatten in i avloppsreningsverket begränsas för att skydda reningsprocessen vid skyfall.
- Utloppet från Djupadal våtmarken till Hägneån behöver höjas så risken för att vatten från Hägneån rinner in i dammen bakvägen minimeras.
- Åtgärder behöver vidtas för att förhindra att Vrigstad avloppsreningsverk översvämmas.
- Där dagvatten blir stående norr om PST Ön i Vrigstad behöver en pumpbrunn inrättas för att få bort detta.

5. Enskild VA-försörjning

VA-försörjning utanför verksamhetsområden sker genom enskilda dricksvatten- och avloppsanläggningar. De enskilda anläggningarna kan förse antingen ett hushåll eller vara gemensamma för flera hushåll. Gemensamhetsanläggningar kan utgöras av en lokal anläggning för dricksvatten och/eller spillvatten eller ett lokalt ledningsnät med anslutningspunkt till den allmänna VA-anläggningen.

I Sävsjö kommun finns det cirka 1 900 enskilda avloppsanläggningar medan de enskilda dricksvattentäkterna uppgår till cirka 1 500. Myndighetsförvaltningen ansvarar för tillsynen och prövningen av de enskilda avloppsanläggningarna. För närvarande inventeras ungefär 100 anläggningar per år. Bedömningen är att cirka 65 % av alla avloppsanläggningar inte uppfyller lagkraven i miljöbalken.

5.1. Enskilt dricksvatten

I områden där allmänt ledningsnät för dricksvatten inte finns sker dricksvattenförsörjningen genom enskilda dricksvattentäkter som antingen förser ett hushåll eller som är gemensamma för flera. Det behövs generellt inget tillstånd eller anmälan för att inrätta en mindre enskild anläggning för

dricksvattenförsörjning, undantag är inom vissa vattenskyddsområden. I Sävsjö kommun finns inga enskilda dricksvattentäkter som uppfyller definitionen på stora gemensamma vattentäkter, det vill säga anläggningar som producerar mer än 10 m³ dricksvatten eller försörjer fler än 50 personer. I kommunen finns i dagsläget 5 livsmedelsverksamheter av varierande storlek med eget dricksvatten och med fastställda kontrollprogram. Generellt bedöms vattenkvaliteten som god enligt myndighetsförvaltningens återkommande kontroller.

Vilken typ av brunn som de enskilda dricksvattentäkterna i kommunen består av varierar, men är i huvudsak grävda brunnar. Då grävda brunnar tenderar att sina vid torra perioder har flertalet fastighetsägare låtit borra en dricksvattentäkt i stället under de senaste åren.

Myndighetsförvaltningens ansvarsområde gällande enskilda dricksvattentäkter omfattar information och rådgivning till privatpersoner. Fastighetsägaren eller samfälligheten är huvudman för vattentäkten och därmed ansvarig för anläggningens skötsel och kontroll av dricksvattnets kvalitet.

Kunskapen om vattenkvaliteten och kvantiteten är låg vad gäller enskild dricksvattenförsörjning, vilket medför att det inte finns någon kunskap om det finns områden i kommunen med problem med den enskilda dricksvattenförsörjningen och där kommunen därför kan ha ett ansvar. Det är också viktigt att få in informationen för att se om myndighetsförvaltningen i sin miljötillsyn behöver göra riktade tillsynsinsatser gällande verksamheter som kan påverka dricksvattenkvalitet och kvantitet i enskilda dricksvattenbrunnar. Att ha en bra bild av hur den enskilda dricksvattenförsörjningen i kommunen fungerar är också viktigt för att kunna trygga tillgången till dricksvatten av god kvalitet på lång sikt.

5.2. Enskild avloppsanläggning

De enskilda avloppsanläggningarna behandlar avloppsvatten från ett upp till fem hushåll (upp till 25 pe). I Sävsjö kommun fanns inga större enskilda avloppsanläggningar (26–200 pe) 2022.

Myndighetsförvaltningen arbetar med att inventera alla avloppsanläggningar och förbud eller åtgärdskrav ställs på de anläggningar som bedöms vara bristfälliga. Inventeringen av enskilda avloppsanläggningar görs för att säkerställa att de inte utgör risk för människors hälsa eller miljön. Framöver kommer myndighetsförvaltningen att bedriva återkommande tillsyn på anläggningarna.

Vid prövning av en enskild avloppsanläggning görs en bedömning i varje enskilt fall. Valet av teknisk lösning beror till stor del på de geologiska förutsättningar som finns på platsen, närheten till dricksvattentäkter och känslig miljö samt om det finns behov av en högre reningsgrad än normalt ur ett hälso- och/eller miljöskyddssynpunkt, så kallad hög skyddsnivå. Vid bedömning av vilken skyddsnivå en enskild avloppsanläggning ska uppnå följer myndighetsförvaltningen Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (2016:17) om små avlopp samt deras vägledning för prövning av små avlopp.

Tillsyn av enskilda avlopp sker enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning om riskklassning av små avlopp.

För att inte försvåra för en planerad VA-utbyggnad och undvika onödiga kostnader både för VA-kollektivet, som innefattas av utbyggnaden, och för den fastighetsägare som det berör behöver myndighetsförvaltningen och Njudung Energi ha en god dialog om hur bygglov och enskilda avlopp bör hanteras i dessa områden. Den sökande ska informeras om när allmänt VA planeras anläggas, att fastighetsägaren kommer att få betala anläggningsavgift, samt vilka enskilda lösningar som accepteras i väntan på att allmänna ledningar byggs ut. Nybyggnation med nya enskilda avloppsanläggningar bör undvikas i områden där allmänt spillvatten planeras inom 5 år.

Inom verksamhetsområde för allmänt VA bör alla fastigheter vara anslutna till den allmänna VA-anläggningen. På fastigheter där ägaren inte vill ansluta sin fastighet till tilldelad anslutningspunkt kommer myndighetsförvaltningen att bedriva tillsyn av den enskilda avloppsanläggningen. Nyare, väl fungerande avloppsanläggningar med tillstånd enligt miljöbalken, kan få vara kvar. Eventuell inlösen av en sådan avloppsanläggning är en fråga mellan VA-huvudman och ägare av avloppsanläggningen, och är endast möjlig om den enskilda avloppsanläggningen tas ur bruk och är nyare än 10 år. Nya tillstånd för enskilda avlopp inom verksamhetsområde medges normalt inte. Myndighetsförvaltningen måste dock pröva en ansökan om den lämnas in.

Om en utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet planeras inom 10 år gäller vissa övergångsprinciper för fastigheter med enskild avloppsanläggning. Myndighetsförvaltningen kommer inte att bedriva aktiv tillsyn av befintliga avloppsanläggningar inom dessa områden men ansökningar om tillstånd till enskilda avloppsanläggningar kommer att prövas. Ansökningar kan förväntas komma in i samband med bygglov, anläggningar som slutat fungera, ändrad användning med mera. Tillfälliga lösningar med tidsbegränsade tillstånd bör övervägas i avvaktan på kommunal anslutning. Den tekniska lösningen i väntan på allmän VA-utbyggnad bör prövas med hänsyn till de förhållanden som råder på den enskilda platsen. Njudung Energi kommer inte att lösa in dessa tillfälliga enskilda avloppsanläggningar. Separata avtal ska tecknas mellan fastighetsägaren och Njudung Energi angående detta.

I VISS är det utpekade vattendrag behöver vidtas för att minska påverkan från enskilda avlopp på vattenförekomster. Åtgärder behöver genomföras för att åtgärdsbehov för fosfor i inlandsvatten ska klaras. De utpekade vattendrag och sjöar är:

- Lillån (Linneån)
- Hägneån: Bäck från Ärnanäsasjön – Bäck till Hägneån
- Sävsjöån
- Linnesjön
- Allsarpasjön
- Allgunnen

I samband med att enskilda avloppsanläggningar inventeras vidtas åtgärder där det är aktuellt. Effekten av detta ses dock inte omgående.

5.3. Enskild dagvattenhantering

Varje fastighet måste hantera dagvatten som faller innanför fastighetsgränsen. Dagvatten klassas som ett avloppsvatten och är anmälningspliktigt enligt miljöbalken. För att det ska ses som avloppsvatten krävs dock att det avleds inom detaljplanlagt område, och att det inte endast görs för någon enstaka fastighet. Det innebär att hantering av dagvatten utanför detaljplanlagt område inte är anmälningspliktigt och kunskapen om hur denna hantering sker är därför begränsad. I praktiken hamnar ansvaret för att ta hand om dagvattnet utanför verksamhetsområden på de enskilda fastighetsägare som har behov av att leda bort vatten. Kommunens ansvar för planläggningen är det samma oavsett om planområdet ligger inom ett verksamhetsområde för dagvatten eller om det inte gör det. Kommunen ska alltså vid planläggning med detaljplan bland annat kunna visa att dagvattenhanteringen går att lösa.

6. Kretslopp

Miljöbalken ska tillämpas så att återvinning och hushållning med resurser främjas så att kretslopp kan uppnås. Vid all prövning ska en rimlighetsavvägning göras. I dagsläget finns det inget separat

system för insamling av slam från enskilda avlopp i kommunen utan det insamlade slammet transporteras till Djupadal avloppsreningsverk och blandas där med övrigt slam.

Myndighetsförvaltningen ställer därför generellt inget krav på kretsloppslösning vid anläggande av ny enskild avloppsanläggning.

Förutom slam från de enskilda brunnarna tas det på Djupadal avloppsreningsverk även emot slam från de andra avloppsreningsverken inom kommunen. Slammet avvattnas där i en centrifug. Det centrifugerade slammet transporteras därefter till Vetlanda kraftvärmeverk. Tidigare spreds slammet på åkermark, men sedan hösten 2021 har merparten förbränts i kraftvärmeverket. Anledningen till detta är att det är svårt att avyttra slammet, som även kan få transporteras långa sträckor. En nackdel med spridning av slam på åkermark är även att små mängder av föroreningar som reningsverket inte kan bryta ner kommer ut i kretsloppet och kan tas upp av grödor som odlas på åkrarna. Nackdelen med förbränningen är i stället att det inte sker någon utvinning av fosfor ur askan av det förbrända slammet. Det innebär att den förändrade hanteringen sker ett steg ned, från 3 Materialåtervinning, till steg 4, Annan återvinning, ex energiåtervinning, i avfallshierarkitrappan. Med den inblandning av slam som går att ha nu är det dock inte ekonomiskt rimligt att tillvarata fosfor ur askan. En högre inblandning av slam i bränslet är inte heller möjlig utan att göra tekniska förändringar i kraftvärmeverket.

Enligt föreskrifterna om avfallshantering för Sävsjö kommun kan kompostering av latrin från mulltoalett på den egna tomten ske efter anmälan till myndighetsförvaltningen. Detta gäller för enskilda hushåll under förutsättning att inte olägenhet för människors hälsa eller miljön uppstår. Det finns i dagsläget cirka 40 fastigheter i kommunen som har någon typ av torrtoalett.

Behovet av att använda renat spillvatten och dagvatten som en resurs har uppstått den senaste tiden på grund av klimatförändringar med längre perioder av låg nederbörd, det vill säga att det har uppkommit ett behov av ett mer cirkulärt flöde av vattnet. En teknisk lösning som kan möjliggöra kretslopp är lokalt omhändertagande av dagvatten då det medverkar till grundvattenbildning. Det kan även upprättas så kallade vattenkiosker där uttag av renat spillvatten eller dagvatten, så kallat tekniskt vatten, kan ske. Tekniskt vatten kan användas till bland annat bevattning, fordonstvätt, rengöring av gator samt av räddningstjänsten i stället för renat dricksvatten. I dagsläget har Njudung Energi dock inte prioriterat att upprätta vattenkiosker med tekniskt vatten.

7. Ställningstagande

Ställningstagandena är styrande för kommunens planeringsarbete för allmänt VA och gäller alla kommunala nämnder och bolag. Utifrån ställningstagandena utformas en tydlig och långsiktig plan där det framgår hur VA-försörjningen inom kommunen ska utvecklas för att kunna uppfylla framtida krav.

7.1. Övergripande ställningstagande för den allmänna VA-försörjning inom kommunen

Nedanstående ställningstagande gällande allmän VA-försörjning är en förutsättning för att de övergripande målen och kommunens vision ska uppnås. Ställningstagandena är vägledande i alla kommunala VA-frågor och tillsammans med andra beslutade dokument utgör de underlag för kommunens övergripande planering.

- Alla kommunala nämnder och förvaltningar samt styrelser och bolag ska arbeta i överensstämmelse med vattentjänstplanen.

- En samverkan inom kommunen ska finnas så samnyttjande av ledningsdragning samt annat markarbete kan ske när så är möjligt.
- Kommunens hantering och planering av vatten- och avloppsförsörjning ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt i hela kommunen.
- Risk- och sårbarhetsfrågor för kommunens VA-anläggningar ska beaktas och hanteras kontinuerligt.
- Det ska finnas en balans mellan anslutningsavgifter och bruksavgifter så att utbyggnad av VA sker rättvist inom kollektivet.
- VA-frågorna ska beaktas i all planering. Vid detaljplanering av nya områden och detaljplaneändringar ska kommunen noga beakta att VA-försörjningen är långsiktigt och hållbart reglerad så att inte negativa effekter uppstår i miljön eller påverkar människors hälsa.

7.2. Ställningstagande gällande dricksvatten

- Dricksvattenförsörjning ska präglas av kvalitet, kvantitet och leveranssäkerhet. Vid val av vattenförsörjning ska långsiktighet och säkerhet värderas högre än pris.
- Lokala grundvattentäkter och ytvattentäkter ska skyddas och brukas på ett långsiktigt hållbart sätt. Kommunens allmänna dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn ska ha aktuella vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.
- Ordnad reservvattenförsörjning bör finnas för alla större vattentäkter som betjänar fler än 2000 personer.
- För att skydda kommunens vattenförsörjning mot sabotage och skadegörelse ska kommunen arbeta förebyggande samt ha en tillfredsställande säkerhet. Inga obehöriga ska ges tillträde till vattenverk, reservoarer eller tillgång till ledningsregistret.
- Ledningsutformning och ledningsdimensionering anpassas för att dricksvattnets uppehållstid i ledningen ska vara kort samtidigt som tillräcklig kapacitet uppnås och utbyggnadsmöjligheter finns.
- För alla områden med allmän dricksvattenförsörjning ska en nödvattenplan finnas och den ska vara känd av alla berörda.
- Det ska finnas en aktuell vattenförsörjningsplan för hela kommunen som omfattar betydelsefulla vattenresurser för nutida och framtida dricksvattenförsörjning så att dessa bevaras för långsiktigt och hållbart nyttjande.

7.3. Ställningstagande gällande spillvatten

- Kommunen ska verka för att det den allmänna hanteringen av spillvatten utvecklas där det ger störst resultat för miljö och hälsa, samt är ekonomiskt rimligt och tekniskt möjligt. Långsiktighet ska prägla reningsprocessen snarare än kortsiktiga ekonomiska besparingar.
- Mängden tillskottsvatten (läckage, dränvatten, dagvatten) ska minskas genom olika åtgärder på kommunens spillvattenledningar och målsättningen är ett lägre värde än 50 % tillskottsvatten in i avloppsreningsverken.
- Avloppsslammet ska användas på ett sådant sätt att farliga kemikalier och ämnen inte kommer ut till vattendrag och sjöar. När det blir möjligt att utvinna fosfor ur avloppsslammet ska det användas på ett resurseffektivt och hållbart sätt.
- Industrier och andra verksamheter ska bara få släppa ett processavloppsvatten till det allmänna ledningsnätet efter samråd med VA-huvudmannen. En bedömning av avloppsvattnets egenskaper och innehåll av skadliga ämnen görs i varje enskilt fall och regleras enligt Allmänna bestämmelser för kommunalt vatten och avlopp (ABVA).

Kommunens råd och krav vid utsläpp av avloppsvatten från industrier och andra verksamheter gäller.

7.4. Ställningstagande gällande dagvatten

- Dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar både ur flödes- och föroreningsynpunkt samt berika kommunens samhällen med rekreativa och estetiska värden genom att bland annat plantera vegetation och öppna vattenspeglar.
- Vid nybyggnation ska dagvatten som uppstår på kvarteretsmark i första hand tas omhand lokalt genom översilningsyta och via återföring till grundvattnet via infiltration. När det i undantagsfall krävs används fördröjning på allmän plats och avledning i ledningsnät. Utjämningsmagasin och översilningsytor anläggs där det behövs för att skapa naturliga och jämna flöden för att minska översvämningsrisken vid skyfall eller höga flöden.
- Dagvatten från stora parkeringsplatser ska fördröjas och vid behov renas. Även dagvatten från mycket förorenade ytor ska renas.
- Kommunen ska regelbundet informera allmänheten om vilken typ av vatten som får släppas till dagvattnet samt hur de kan påverka dagvatten vid till exempel biltvätt eller fasadtvätt.
- I kommande arbete med dagvattenfrågor behöver befintliga dagvattenrör som mynnar direkt ut i vattendrag utredas med hänsyn till fördröjning, sedimentering och förorening.
- Skyfallsberedskap motsvarande en klimatfaktor på minst 1,4 ska eftersträvas i öppna dagvattensystem vid ombyggnationer av allmän platsmark och vid detaljplanläggning. Vid dimensionering av nya allmänna dagvattenledningar under mark ska en klimatfaktor på minst 1,25 användas.
- Vid planering eller byggande i områden som enligt skyfallskarteringen för Sävsjö tätort är utsatta ska en fördjupad riskanalys genomföras med förslag till åtgärder för att minska risken för översvämning i samband med skyfall. Särskild hänsyn ska tas till befintliga rinnvägar och lågpunkter.
- Det ska finnas en dagvattenplan för kommunen och den ska vara känd av alla berörda.

8. Fortsatt strategiskt arbete för allmänt VA

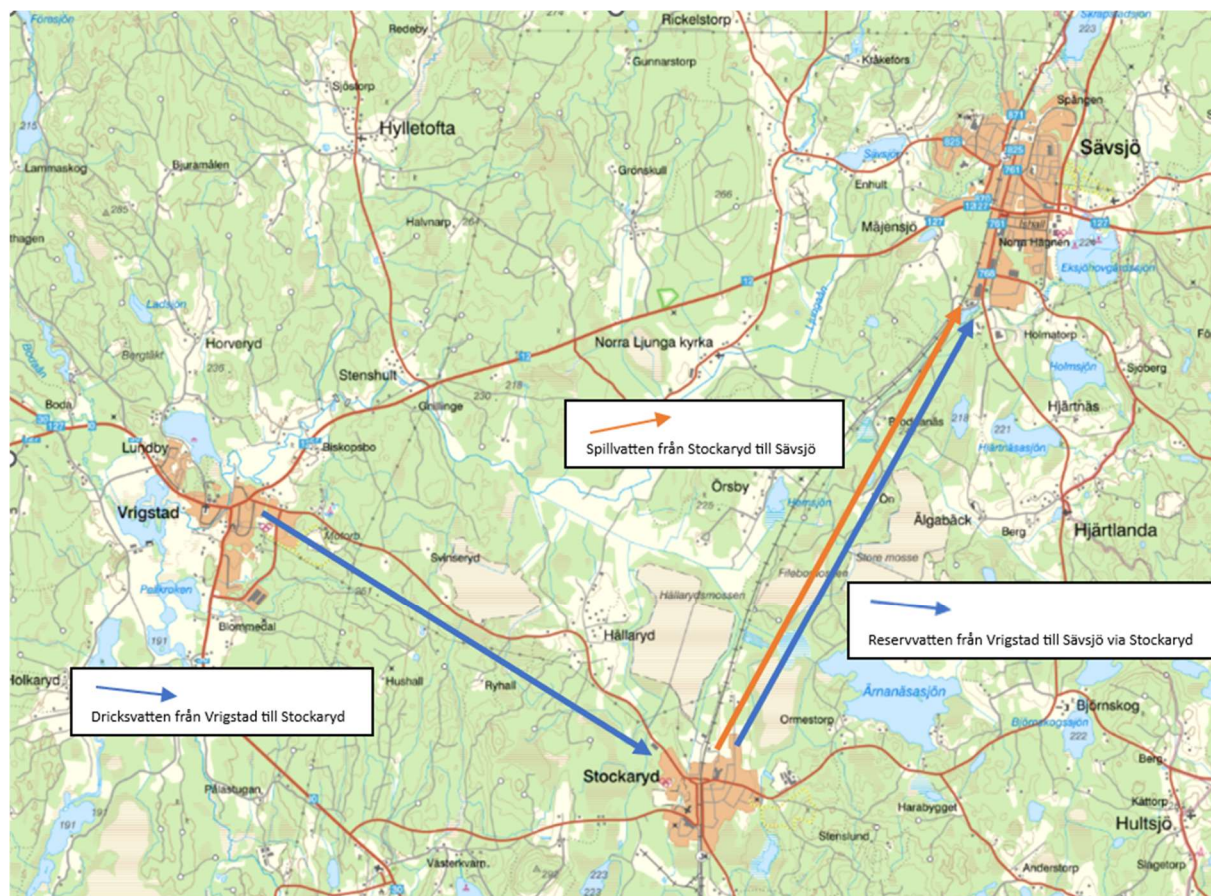
Ovanstående ställningstagande ska ligga till grund för framtida beslut inom VA-försörjningen. Utifrån dessa utformas en tydlig långsiktig hållbar plan där det framgår hur den allmänna VA-försörjningen inom kommunen ska utvecklas för att kunna uppfylla framtida krav. Dessa åtgärder redovisas nedan.

8.1. Överföringsledningar

Den stora förändringen från nuläge till framtid är föreslagna överföringsledningar. För en kommun med flera mindre samhällen är det en utmaning att i varje samhälle ha vattentäkt, reservvattentäkt och avloppsreningsverk. Systemet är inte heller hållbart ur ett ekonomiskt driftperspektiv. Överföringsledningarna syftar till att minska sårbarheten för varje enskilt samhälle och minska antal VA-anläggningar. När antalet VA-anläggningar minskar i kommunen ökar dock även sårbarheten om det inte finns något tillgänglig alternativ vid större driftproblem eller haveri i den allmänna VA-anläggningen. Föreslagna överföringsledningar utgörs av nedanstående stråk:

- Dricksvatten från Vrigstad vattenverk till Stockaryd verksamhetsområde.
- Reservvatten från Vrigstad vattenverk till Sävsjö verksamhetsområde via Stockaryd.
- Spillvatten från Stockaryd verksamhetsområde till Djupadal avloppsreningsverk i Sävsjö.

Överföringsstråken kan ses i bilden nedan och under den sker en beskrivning av planerna i respektive avsnitt. Notera att överföringsstråken inte representerar vart eventuella överföringsledningar skulle komma att anläggas.

8.2. Dricksvatten

8.2.1. Nödvattenplan

En nödvattenplan fastställs senast under 2023.

Åtgärden har bedömts vara nödvändig efter kartläggning av de kommunala verksamheterna vid framtagandet av en risk- och sårbarhetsanalys för Sävsjö kommun. Detta för att vattenförsörjning ska kunna erbjudas även vid en kris, även om det sker i en mindre omfattning. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och påverkar inte några miljökvalitetsnormer för vattenförekomster.

8.2.2. Projektering av reservvattentäkt för Sävsjö tätort

Projekteringen av reservvattentäkt i Vrigstad för Sävsjö tätort med sammankopplade verksamhetsområden slutförs och en ny vattendom samt skyddsföreskrifter och skyddsområde för vattentäkten fastställs senast under 2024.

För att skapa en trygg och robust reservvattenförsörjning för Sävsjö tätort med sammankopplade samhällen behöver en överföringsledning från Vrigstad vattenverk in till Sävsjö vattenverk, via Stockaryd, anläggas. Innan detta kan genomföras behöver ytterligare grundvattentäkter borrar i Vrigstad och vattendom sökas för det ökade vattenuttaget. Skyddsföreskrifter med tillhörande skyddsområde behöver också tas fram för att skydda vattentäkterna som får ett utökad tillrinningsområde.

Åtgärden har en stor ekonomisk konsekvens då kostnaden för borrhållning av nya vattentäkter är betydande och arbetsinsatsen från Njudung Energi vid ansökan om vattendom samt framtagande av skyddsföreskrifter är också stor. Framöver kommer dock vattenverket i Stockaryd att avyttras vilket innebär en minskad ekonomisk belastning. Sävsjö och Vrigstad ligger inom samma avrinningsområde. Åtgärden bedöms inte påverka några miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster men omfattas av vattnets miljömål 2023 – 2027.

Miljömål Grundvatten av god kvalitet

25. Reservvattenförsörjning

- a) Kommunerna ska innan programperiodens slut (december 2027) ha genomfört en utredning efter möjlig reservvattenförsörjning för kommunens huvudvattentäkt, till exempel reservvattentäkt, reservvattenverk eller liknande.
- b) Kommunerna ska ha beslutat om vilket/ vilka reservalternativ man ska gå vidare med inom kommunen och påbörjat en utredning av åtminstone ett av alternativen.

8.2.3. Underhållsplan för vattenverk

En underhållsplan på 12 år för vattenverken tas fram senast under 2024.

För att kommunens hantering och planering av vatten- och avloppsförsörjning ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt i hela kommunen behöver detta arbete ske strukturerat. Åtgärden bedöms därmed vara nödvändig. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och målet är att underhållsplanen enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt.

8.2.4. Skalskydd för Vrigstad vattentäkt och vattenverk

Skalskydd för Vrigstad vattentäkt och vattenverk etableras senast under 2025.

Risk- och sårbarhetsfrågor ska beaktas och hanteras kontinuerligt. Bedömningen är att ett väl anpassat skalskydd av vattentäkten och vattenverket i Vrigstad behövs för att minska risken för sabotage. Åtgärden innebär ingen stor ekonomisk kostnad att genomföra, men om vattentäkten eller vattenverket skulle bli obrukbara skulle detta innebära en stor negativ ekonomisk konsekvens. Åtgärden bedöms inte påverka några miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster.

8.2.5. Vattenförsörjningsplan för Sävsjö kommun

En vattenförsörjningsplan för Sävsjö kommun tas fram senast under 2025.

För att långsiktigt kunna planera för och säkerställa att det finns råvatten som går att rena till ett dricksvatten som kan levereras till kunder behöver en vattenförsörjningsplan tas fram. En vattenförsörjningsplan belyser betydelsefulla vattenresurser för nutida och framtida dricksvattenförsörjning så att dessa bevaras för långsiktigt och hållbart nyttjande. Den lyfter fram eventuella framtida bristområden och problem samt utgör en kartläggning av vattenresurserna och därmed de fysiska förutsättningarna för vattenförsörjning i Sävsjö kommun. Vid framtagande av vattenförsörjningsplanen kommer arbetsmetodiken att grunda sig i livsmedelsverket handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och den bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster, men den omfattas av både åtgärdsprogrammet för Södra Östersjön samt för Västerhavet 2022 – 2027.

Kommunerna, åtgärd 1: Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta

- a. en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och
- b. en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

8.2.6. Vattendom för Rörvik ytvattentäkt

Vattendom för Rörvik ytvattentäkt i Allgunnaryd söks senast under 2027.

Åtgärden behöver vidtas för att säkerställa rättigheten att ta ut vatten för framställande av dricksvatten och därmed säkra den framtida vattenförsörjningen av Rörvik verksamhetsområde. Den ekonomiska konsekvensen för ansökan om tillstånd för vattendom bedöms inte bli så stor, men om Njudung Energi framöver inte skulle ha möjlighet att ta ut vatten på grund av avsaknaden av en vattendom bedöms den ekonomiska konsekvensen bli stor. Åtgärden bedöms inte påverka några miljökvalitetsnormer för vattenförekomster ytterligare då vattenuttag redan sker.

8.2.7. Stockaryd samhälle försörjs med dricksvatten från Vrigstad vattenverk

Stockaryd vattenverk läggs ner när vattendistributionen är säkrad via överföringsledning från Vrigstad vattenverk senast under 2029.

Stockaryd vattentäkt och vattenverk behöver ersättas med syfte att abonnenter inom Stockaryd verksamhetsområde får tillgång till ett dricksvatten av bättre kvalitet. Att få tillgång till Vrigstad vattenverk säkerställer detta. Om alla planer fullföljs kan ett vattenverk läggas ner och antalet reningsverk minskar. Resultatet blir färre VA-anläggningar att underhålla. Den ekonomiska konsekvensen bedöms bli stor då sträckan mellan Stockaryd och Vrigstad är betydande, men om produktionen av dricksvatten framöver skulle fortsätta ske från Stockaryd vattenverk bedöms den ekonomiska konsekvensen också bli stor då det kräver en ny vattentäkt samt ombyggnation av det befintliga vattenverket. Stockaryd och Vrigstad ligger inom samma avrinningsområde Åtgärden bedöms inte påverka några miljökvalitetsnormer för vattenförekomster negativt.

8.3. Spillvatten

8.3.1. Underhållsplan för avloppsreningsverk

En underhållsplan på 12 år för avloppsreningsverken tas fram senast under 2024.

För att kommunens hantering och planering av vatten- och avloppsförsörjning ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt i hela kommunen behöver detta arbete ske strukturerat. Åtgärden bedöms därmed vara nödvändig. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och målet är att underhållsplanen enbart påverkar miljökvalitetsnormer för vattenförekomster positivt.

8.3.2. Förbättrad rening av fosfor i Hultsjö avloppsreningsverk

Reningen av fosfor i Hultsjö avloppsreningsverk förbättras senast under 2024.

I Hultsjö avloppsreningsverk har reningen av fosfor inte varit tillfredsställande under flertalet år. Detta innebär att utsläpp av fosfor till recipienten är oacceptabelt hög. Åtgärden bedöms därmed vara nödvändig. Den ekonomiska kostnaden bedöms som betydande då avloppsreningsverket behöver byggas om, men kostnaden bedöms vara acceptabel i förhållande till miljönyttan med åtgärden. Åtgärden bedöms bidra till att den ekologiska statusen av recipient Linneån: Frissjön – Linnesjön utifrån näringsbelastningen kan uppnå god ekologisk status.

8.3.3. Spillvatten från Stockaryd leds till Djupadal avloppsreningsverk

Stockaryd avloppsreningsverk läggs ner när reningen av spillvatten är säkrad via överföringsledning till Djupadal avloppsreningsverk senast under 2028.

Stockaryd avloppsreningsverk har dålig funktion och behöver ersättas med syfte att få bättre rening av spillvattnet innan det släpps ut i recipienten. Att bygga en överföringsledning för spillvatten från Stockaryd till Djupadal avloppsreningsverk säkerställer detta. Om alla planer fullföljs kan ett avloppsreningsverk läggas ner och antalet reningsverk minskar. Resultatet blir färre utsläppspunkter och färre VA-anläggningar att underhålla. Den ekonomiska konsekvensen bedöms bli stor då sträckan mellan Stockaryd och Sävsjö är betydande, men om reningen av spillvatten även framöver skulle fortsätta ske i Stockaryd avloppsreningsverk bedöms den ekonomiska konsekvensen också bli stor då det kräver en stor ombyggnation av det befintliga avloppsreningsverket. Åtgärden bedöms bidra till bättre rening av spillvattnet från Stockaryd så belastningen på den gemensamma recipienten Hägneån minskar totalt sett. Miljökvalitetsnormen för Hägneån bedöms bli positivt påverkad.

8.3.4. Fortsatt drift av Allgunnaryd avloppsreningsverk

Beslut om hur fortsatt drift av Allgunnaryd avloppsreningsverk ska ske tas senast under 2030.

Till Allgunnaryd avloppsreningsverk är endast 19 personer anslutna i dagsläget. Reningen bedöms inte fungera tillfredsställande då riktvärdet för fosfor överskrider regelbundet. Njudung energi står inför beslutet att åtgärda avloppsreningsverket eller att avveckla verksamhetsområdet då endast 19 bostadshus är kopplade till anläggningen, vilket inte innebär ett större sammanhang. Den ekonomiska konsekvensen bedöms som betydande oavsett beslut. Miljökvalitetsnormen för Allgunnen, som i dagsläget har måttlig ekologisk status, bedöms bli positivt påverkad eftersom antingen rustas avloppsreningsverket upp så bättre rening av framför allt fosfor sker, men vid avveckling av ett verksamhetsområde behöver nya avloppsanläggningar inrättas för omhändertagande av spillvattnet från de befintliga bostadshusen. Dessa kommer att inrättas för att klara de gällande kraven i miljöbalken, innan avvecklandet av verksamhetsområdet sker.

8.3.5. Förbättrad rening av fosfor i Nya Hjälmeryd avloppsreningsverk

Reningen av fosfor i Nya Hjälmeryd avloppsreningsverk förbättras senast under 2025.

I Nya Hjälmeryd avloppsreningsverk har reningen av fosfor inte varit tillfredsställande under flertalet år. Detta innebär att utsläpp av fosfor till recipienten är oacceptabelt hög. Recipienten Allsarpasjön bedöms ha måttlig ekologisk status. Bedömningen baseras på att vattenförekomsten är påverkad av övergödning (toaltfosfor), vilket bedöms ha effekt på vattenkvaliteten och vattenlevande organismers status. Avloppsreningsverket har pekats ut som en betydande påverkanskälla i VISS. Åtgärden bedöms därmed vara nödvändig. Den ekonomiska kostnaden bedöms som betydande då avloppsreningsverket behöver byggas om, men kostnaden bedöms vara acceptabel i förhållande till miljönyttan med åtgärden. Åtgärden bedöms bidra till att den ekologiska statusen av recipienten Allsarpasjön utifrån näringsbelastningen kan uppnå god ekologisk status.

8.3.6. Upströmsarbete

Ett aktivt uppströmsarbete för kontroll av industrier och andra verksamheter påbörjas och senast under 2035 har alla industrier och andra verksamheter inventerats och eventuella krav på åtgärder har ställts.

Uppströmsarbete, det vill säga arbetet med att förhindra att oönskade ämnen når vårt spillvatten, är viktigt för att uppnå vattnets miljömål. För att förhindra att miljögifter och skräp från hushåll och industrier når avloppsvattnet krävs ett strukturerat och gediget uppströmsarbete. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och bedömningen är att uppströmsarbetet enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt. Uppströmsarbete omfattas även av vattnets miljömål 2023 – 2027.

8.4. Ledningsnät

8.4.1. Ledningsförnyelseplan

En ledningsförnyelseplan på 12 år arbetas fram senast under 2024 för att säkerställa ledningsnätens långsiktiga funktion.

Utan ett fungerande ledningsnät med tillhörande distributionssystem har det ingen betydelse att vi har god tillgång på dricksvatten och ambitionen att minska vår påverkan på recipient. Distributionen av dricksvattnet måste vara säker mot föroreningar och fri från läckor för att hushålla med resurserna och trygga leveranssäkerheten. Omvänt behöver ledningsnäten för avloppsvattnet vara täta för att förhindra att föroreningar läcker ut på vägen till avloppsreningsverken men även för att reningsverken ej ska belastas med tillskottsvatten. Ledningsnäten har en begränsad teknisk livslängd. Det är viktigt att de underhålls och förnyas med utgångspunkt från denna så att underhållsbehov inte ackumuleras och därmed riskerar ekonomi och robusthet. Även klimatförändringen har inverkan på ledningssystemen genom att vissa ledningssystem inte längre klarar de flöden som uppkommer utan att uppgraderas. Kunskap om ledningsnätens status är avgörande för att arbeta förebyggande och långsiktigt och för att prioritera rätt insatser i arbetet för att motverka in- och utläckage samt säkerställa distributionen av dricksvattnet. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och målet är att underhållsplanen enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt.

8.4.2. Begränsad mängd tillskottsvatten till Djupadal avloppsreningsverk

Ett konstant lägre värde än 50 % tillskottsvatten in i Djupadal avloppsreningsverk uppnås senast under 2028.

Utsläpp från ledningsnätet kan orsaka övergödning, spridning av miljögifter och problem vid dricksvattenuttag. Att åtgärda mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket minska riskerna för bräddning och läckage av näringsämnen med mera. I gällande tillstånd för Djupadal avloppsreningsverk framgår att målsättningen för saneringsarbetet av ledningsnätet inom verksamhetsområdet är att årsmedelflödet till avloppsreningsverket inte överskrider dubbla dricksvattenförbrukningen. Den ekonomiska konsekvensen för att genomföra åtgärden bedöms bli stor då ledningssträckan för spillvatten i Sävsjö är betydande och det är en kostsam åtgärd, men kostnaden bedöms vara acceptabel i förhållande till miljönyttan med åtgärden. Åtgärden bedöms bidra till en minskad belastning av näringsämnen på recipienten Hägneån. Miljö kvalitetsnormen för Hägneån bedöms därmed bli positivt påverkad.

8.4.3. Begränsad mängd tillskottsvatten till Vrigstad avloppsreningsverk

Ett konstant lägre värde än 50 % tillskottsvatten in i Vrigstad avloppsreningsverk uppnås senast under 2035.

Utsläpp från ledningsnätet kan orsaka övergödning, spridning av miljögifter och problem vid dricksvattenuttag. Att åtgärda mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket minska riskerna för bräddning och läckage av näringsämnen med mera. I gällande tillstånd för Vrigstad avloppsreningsverk framgår att målsättningen för saneringsarbetet av ledningsnätet inom verksamhetsområdet är att årsmedelflödet till avloppsreningsverket inte överskrider dubbla dricksvattenförbrukningen. Den ekonomiska konsekvensen för att genomföra åtgärden bedöms bli stor då ledningssträckan för spillvatten i Sävsjö är betydande och det är en kostsam åtgärd, men kostnaden bedöms vara acceptabel i förhållande till miljönyttan med åtgärden. Åtgärden bedöms bidra till en minskad belastning av näringsämnen på recipienten Hagneån. Miljökvalitetsnormen för Hagneån bedöms därmed bli positivt påverkad.

8.4.4. Inventering av spillvattennätet

Områden där det finns behov av åtgärder för att minska tillskottsvatten till den allmänna VA-anläggningen inventeras löpande.

Utsläpp från ledningsnätet kan orsaka övergödning, spridning av miljögifter och problem vid dricksvattenuttag. Många ledningsnät är gamla och förnysetakten för låg för att alla ledningar ska åtgärdas i tid för att undvika problem och underhållsbehovet skjuts framåt. Att åtgärda mängden tillskottsvatten till avloppsreningsverket minska riskerna för bräddning och läckage av näringsämnen med mera. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och bedömningen är att uppströmsarbetet enbart påverkar miljökvalitetsnormer för vattenförekomster positivt.

8.5. Dagvatten

8.5.1. Ansvarsfördelning av befintliga dagvattenanläggningar

En tydlig ansvarsfördelning för befintliga dagvattenanläggningar upprättas senast under 2023.

En dagvattenanläggning skapas för att rena, fördröja och/eller styra och avleda dagvattnet ner mot en recipient (sjö, vattendrag, dike, mark med mera). Det är viktigt att befintliga dagvattenanläggningar sköts så att de kan uppfylla sitt syfte. Genom att inventera vilka dagvattenanläggningar som finns i kommunen, fördela ansvar och ta fram skötselrutiner, kan anläggningarnas funktion säkerställas på lång sikt. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och bedömningen är att arbetet enbart påverkar miljökvalitetsnormer för vattenförekomster positivt. Åtgärden omfattas dessutom av vattnets miljömål 2023 – 2027.

Miljömål Ingen övergödning

4. Inventering och kvalitetssäkring av dagvattenanläggningar

- a) Alla kommuner inventerar sina egna dagvattenbehandlingsanläggningar och fördelar ansvaret inom kommunen, så att det tydligt framgår vem som ansvarar för skötseln och kontrollen av anläggningen.
- b) En plan för skötsel och kontroll upprättas för varje typ av anläggning.
- c) En utvecklingsplan för anläggningen tas fram. Hur ska/ kan befintliga anläggningar kunna förbättras?
- d) Information om hur man kan ta del av hur dagvattensystemet ser ut, sprids i GIS till berörda förvaltningar. Skiktet ska innehålla länkar till relevanta dokument. Detta är viktig kunskap i till exempel planeringsfrågor.

8.5.2. Dagvattenplan

En dagvattenplan på 12 år tas fram senast under 2024.

Dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar både ur flödes- och förorenings synpunkt samt berika samhällena. För att kommunens hantering och planering av dagvatten ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt i hela kommunen behöver detta arbete ske strukturerat. Kommunerna har olika verksamhetsområden som berör dagvattenfrågor och det behövs därmed en helhetsbild av hanteringen av dagvattnet inom kommunen med en förvaltningsövergripande planering. En dagvattenstrategi behöver därmed tas fram. På detta sätt minimerar kommunen risken för att ställningstagandena i vattentjänstplanen inte följs. Checklistor och mallar för konsekvent hantering av dagvatten genom hela plan- och genomförandeprocessen från översiktsplan till lovgivning och tillsyn tas också fram i samband med dagvattenstrategin. Åtgärden bedöms därmed vara nödvändig. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och målet är att dagvattenstrategin enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt. Åtgärden omfattas dessutom av både åtgärdsprogrammet för Södra Östersjön samt för Västerhavet 2022 – 2027.

Kommunerna, åtgärd 5: VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

8.5.3. Ledningsspårning i kartsystemet

Spårningsfunktionen i Njudung Energis kartsystem, för att kunna följa dagvattenflödet, är komplett senast under 2025.

Vid utsläpp av oönskade ämnen eller vid behov av åtgärder uppströms behöver vattnets väg snabbt kunna följas, vilket är syftet med åtgärden. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och målet är att arbetet enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt.

8.5.4. Inventering och handlingsplan för Hot Spots

Efter inventering av ytor med hög risk för föroreningar tas en handlingsplan, med utgångspunkt även i befintlig skyfallskartering för Sävsjö och översvämningskartering för Vrigstad, fram senast under 2027 för Sävsjö tätort och Vrigstad samhälle. Det ska finnas en tydlig prioritering av åtgärder och ansvar för genomförandet. Åtgärden preciseras mer i dagvattenplanen.

Med en bättre kunskap om de platser där det finns störst behov av att rena dagvattnet kan kommunen med relativt få anläggningar få en stor förbättring av vattenkvaliteten. Åtgärden bedöms endast innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid och bedömningen är att arbetet enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster positivt. Åtgärden omfattas dessutom av vattnets miljömål 2023 – 2027.

Miljömål Levande sjöar och vattendrag

21. Handlingsplan för Hot Spots

- a) Varje kommun identifierar sina dagvattenflöden och "hot spots", det vill säga punkter där dagvattnet och omgivande mark förväntas ge störst problem med föroreningar. Underlag för analysen kan vara lågpunkter och om det i avrinningsområdet finns förorenade områden, stora hårdgjorda ytor eller verksamheter som riskerar att förorena dagvattnet.
- b) Kommunen kartlägger föroreningsinnehåll på hot spoten genom att analysera vad det finns för verksamheter och markanvändning uppströms.
- c) Kommunen upprättar en handlingsplan för att frigöra mark och anlägga dagvattenrening på de utpekade platserna. Planen kan användas som underlag eller ingå i lämplig plan eller strategi till exempel VA-plan, dagvattenstrategi etcetera.

8.6. Åtgärder för att säkra VA-anläggningarnas funktion vid skyfall

8.6.1. Övervakning av råvattenkvalitet Rörvik och Sävsjö

Kontinuerlig övervakning av råvattenkvaliteten till Rörvik och Sävsjö vattenverk behöver fortlöpande ske så som det sker i dagsläget för att upptäcka försämringar, särskilt i samband med skyfall.

Åtgärden bedöms inte innebära någon ökad ekonomisk kostnad då arbetet redan utförs. Ingen påverkan på miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster bedöms förekomma.

8.6.2. Tillskottsvatten in i avloppsreningsverken

I Allgunnaryd, Hultsjö, Sävsjö och Vrigstad behöver mängden tillskottsvatten in i avloppsreningsverken begränsas för att skydda reningsprocessen vid skyfall.

Under planens period finns åtgärder planerade för att minska andelen tillskottsvatten till Djupadal och Vrigstad avloppsreningsverk. Se avsnitt 8.4.2. och 8.4.3.

8.6.3. Pumpbrunn norr om PST Ön i Vrigstad

En permanent pumpbrunn inrättas norr om PST Ön i Vrigstad senast under 2025.

Vid större mängder nederbörd blir dagvatten stående norr om PST Ön i Vrigstad och räddningstjänsten åker regelbundet ut med mobila pumpar för att minimera risken för översvämningar i området. Åtgärden bedöms endast innebära en mindre ekonomisk kostnad och bedömningen är att arbetet enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsten positivt.

8.6.4. Höja utloppet från Djupadal våtmark

Utloppet från Djupadal våtmark till Hagneån höjs senast under 2026.

Vid hög vattennivå i Hagneån finns en risk att vatten från Hagneån rinner in i dammen bakvägen då konstruktionen vid utloppet har gått sönder. Åtgärden bedöms endast innebära en mindre ekonomisk kostnad främst i form av arbetstid och bedömningen är att arbetet inte påverkar miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsten.

8.6.5. Översvämning av Vrigstad avloppsreningsverk

En åtgärdsplan för att förhindra att Vrigstad avloppsreningsverk översvämmas tas fram och senast under 2033 genomförs de utpekade åtgärderna.

Vid översvämningen i Vrigstad under 2004 stod avloppsreningsverket under vatten. Reningsverkets funktion kunde då inte upprätthållas utan åtgärder behöver vidtas för att förhindra att detta sker igen. Åtgärden bedöms innebära en ekonomisk kostnad i form av arbetstid men kostnaden beror även på vilka åtgärder som behöver vidtas, vilka är okända. Bedömningen är att arbetet enbart påverkar miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsten positivt.

8.7. Sammafattning av planerade åtgärder

I tabellen nedan sammanställs de ovanstående åtgärderna som planeras att utföras.

Område	Åtgärd	Utförd senast under
Dricksvatten	Nödvattenplan	2023
	Vattendom samt skyddsföreskrifter för Vrigstads nya vattentäkt	2024
	Underhållsplan på 12 år för vattenverk	2024
	Skalskydd Vrigstad vattentäkt och vattenverk	2025
	Vattenförsörjningsplan	2025
	Vattendom för Rörvik ytvattentäkt	2027
	Stockaryd försörjs med dricksvatten från Vrigstad vattenverk	2029
	Reservvattentäkt för Sävsjö verksamhetsområde	2029
Spillvatten	Underhållsplan på 12 år för avloppsreningsverk	2024
	Förbättrad rening av fosfor i Hultsjö avloppsreningsverk	2024
	Förbättrad rening av fosfor i Nya Hjälmeryd avloppsreningsverk	2025
	Spillvatten från Stockaryd leds till Djupadal avloppsreningsverk	2028
	Vidare drift av Allgunnaryd avloppsreningsverk	2030
	Uppströmsarbete	2035
Ledningsnät	Ledningsförnyelseplan på 12 år	2024
	Mindre än 50 % tillskottsvatten till Djupadal avloppsreningsverk	2028
	Mindre än 50 % tillskottsvatten till Vrigstad avloppsreningsverk	2035
	Inventering av spillvattenledningar	Löpande
Dagvatten	Ansvarsfördelning	2023
	Dagvattenplan på 12 år	2024
	Spårningsfunktion i Digpro	2025
	Inventering och handlingsplan för Hot Spots	2027
Skyfall	Övervakning av råvattenkvalitet Rörvik och Sävsjö	Löpande
	Tillskottsvatten in i avloppsreningsverken	Löpande
	Pumpbrunn i Vrigstad	2025
	Höja utloppet från Djupadal våtmark	2026
	Översvämning av Vrigstad avloppsreningsverk	2033

9. Konsekvenser av planerade åtgärder i vattentjänstplanen för Sävsjö kommun

9.1. Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

I samband med framtagande av en vattentjänstplan behöver behovet av en miljöbedömning undersökas. Parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen har därmed behovet av en strategisk miljöbedömning undersökts. Hur detta har gjorts och resultatet av undersökningen beskrivs mer detaljerat i bilaga C.

Den sammanvägda bedömningen med avseende på vattentjänstplanens omfattning så kommer genomförandet av den inte att innebära en negativ påverkan för människors hälsa eller miljön. Vattentjänstplanens miljöpåverkan består främst i fortsatt drift som innebär utsläpp av spillvatten samt en fortsatt påverkan på dagvattenrecipienterna. Påverkan bedöms dock inte öka.

Det har konstaterats att vattentjänstplanen inte medför en betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

9.2. Vattentjänstplanens påverkan på målen för Agenda 2030 samt miljömålen

Målet med Agenda 2030 är att fram till 2030 ska det ha uppnåtts en social, miljömässig och ekonomisk utveckling världen över. Vattentjänstplanen bidrar till att målen 6 och 11 lokalt kan uppnås då planens huvudsakliga målsättning är att det ska finnas tillgång till rent vatten och sanitet, men bidrar även till hållbara städer och samhällen då allmänt VA byggt ut där det behövs.

Miljömålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som ska nås och fungerar som vägledning för hela samhällets miljöarbete. De miljömål som direkt kan relateras till arbetet med vatten och avlopp är:

De planerade åtgärderna i vattentjänstplanen bedöms kunna bidra till att kommunen når miljö kvalitetsnormerna för vatten genom åtgärder som stärker vattenanknutna ekosystemen och ställer om mot en hållbar VA-försörjning. Åtgärder som bidrar är bland annat de som ger minskade föroreningsmängder till vatten som avleds till sjöar och vattendrag, de som minskar föroreningar från dagvattenssystemet och därmed ökar den biologiska mångfalden samt de som ger en ökad möjlighet att hantera översvämningar. Nedan följer en genomgång av hur innehållet i Sävsjö kommuns vattentjänstplan bedöms påverka de aktuella miljömålen.

9.2.1. Giftfri miljö

”Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll

och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.”

Människor, djur och växter utsätts för farliga ämnen som sprids när varor, kemiska produkter och material tillverkas, används och blir till avfall. För att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden behöver spridningen av farliga ämnen förebyggas och minska.

De planerade åtgärderna så som överföringsledning, upprustning av avloppsreningsverk, uppströmsarbete, ledningsförnyelseplan och dagvattenplan innebär en minskad påverkan på miljön från utläckage av spillvatten, utsläpp av näringsämnen från avloppsreningsverken och förorenat dagvatten. Det innebär att mindre föroreningar som näringsämnen och metaller når miljön.

9.2.2. Ingen övergödning

”Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller på möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.”

Övergödning drabbar marker såväl som sjöar, vattendrag och hav. Problemen med övergödning förekommer i hela landet. Övergödning får växtligheten att förändras successivt, och arter som är anpassade till näringsfattiga miljöer trängs undan.

De viktigaste bidragen från de planerade åtgärderna är att minska utläckaget av näringsämnen från spillvatten genom minskade bräddningar, förbättrad reningsfunktion av spillvattnet i avloppsreningsverken och bättre dagvattenhantering.

9.2.3. Levande sjöar och vattendrag

”Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika miljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningarna för friluftsliv värnas.”

Det är viktigt att behålla vattenmiljöernas naturliga produktionsförmåga. Sjöar och vattendrag ger bland annat dricksvatten.

Flertalet planerade åtgärder i vattentjänstplanen bedöms påverka miljömålet positivt. Vid ansökan om vattendom för uttag av ytvatten prövas bland annat hur mycket vatten som kan tas ut utan att detta påverkar vattenförekomsten negativt. Även de andra tidigare nämnda åtgärderna som upprustning av avloppsreningsverk, uppströmsarbete, ledningsförnyelseplan och dagvattenplan bidrar till att sjöar och vattendrag ska kunna uppnå ett gott miljötillstånd.

9.2.4. Grundvatten av god kvalitet

”Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.”

Grundvattnet är viktigt som dricksvatten för oss människor. Det påverkar också miljön för växter och djur i ytvattnet. Utsläpp av miljöfarliga ämnen kan förorena grundvattnet. Fler grundvattenresurser behöver därför skyddas. Ökade insatser krävs också inom miljötillsyn, samhällsplanering och vattenförvaltning.

Åtgärder på ledningsnät, upprustning av avloppsreningsverk, uppströmsarbete och dagvattenplan bidrar till att förbättra dricksvattenkvaliteten och minska föroreningar och övergödning till sjöar och vattendrag. Det ger en mer hållbar dricksvattenförsörjning.

9.2.5. God bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas.”

Vår bebyggda miljö ska fylla människors och samhällets behov, erbjuda bra livsmiljöer och bidra till en hållbar utveckling. Utvecklingen de senaste decennierna har varit att allt fler flyttar in i samhällena som förtätas och breder ut sig.

En god bebyggd miljö förutsätter en klok VA-försörjning som väger in effekterna på människors hälsa och miljön av de allmänna VA-anläggningarna. Försörjningen av VA ska planeras så att överuttag av vatten och utläckage av näringsämnen minimeras. Genom att se dagvatten som en resurs kan kommunen bidra till ekologiska, ekonomiska och sociala vinster för samhället. Fördröjningsdammar för dagvatten bidrar till att vattnet får längre väg innan det når recipienten och på så sätt kan renas innan det når vattendragen och havet, det ger även en ökad möjlighet att hantera översvämningar. Ökad kunskap hos beslutsfattare och politiker inom kommunen kan leda till vattensmarta val i stort och smått i allt från samhällsplanering till drift och skötsel av kommunens allmänna ytor.

Begreppsförklaringar

ABVA Allmänna bestämmelser för användare av en kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Allmän platsmark Ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov och får inte stängas av för allmänheten. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park.

Allmänt VA (allmän vatten- och avloppsanläggning) En VA-anläggning över vilken en kommun eller kommunalt bolag är huvudman (ansvarar) och som har ordnats och används för att uppfylla huvudmannens skyldighet enligt Lagen om allmänna vattentjänster. I den allmänna VA-anläggningen ingår ledningsnät, pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. Benämns också som allmänt VA.

Anläggningsavgift Engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning.

Avloppsvatten Allt använt, smutsigt vatten som når avloppsreningsverk via ledningsnätet. Samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.

Avrinningsområde Generellt begrepp som syftar på ett sammanhängande markområde som avvattnar till en punkt.

Brukningsavgift Periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift.

CDS-regn Ett teoretiskt regn som innehåller alla varaktigheter för aktuell återkomsttid.

Dagvatten Tillfälligt förekommande flöden av regnvatten, smältvatten, spolvatten och framträngande grundvatten som avrinner från mark eller hårdgjorda ytor.

Efterpolering Ett extra reningssteg efter den huvudsakliga reningen av avloppsvattnet för att fånga mer näringsämne eller smittsamma bakterier.

Enskild vatten- och avloppsanläggning En VA-anläggning som inte är ansluten till den allmänna VA-anläggningen. För den enskilda anläggningen ansvarar den eller de fastigheter som nyttjar anläggningen.

Förbindelsepunkt Gränsen mellan en allmän VA-anläggning och en VA-installation

Fördröjningsmagasin Ett magasin för tillfällig fördröjning av avrinnande dagvatten. En damm, reservoar, rörledning eller likande vars syfte är att minska hastiga flöden.

Gemensamhetsanläggning Gemensamhetsanläggningar för VA är en form av VA-lösning när två eller flera fastighetsägare går ihop för att driva en gemensam vatten- och/eller avloppsanläggning.

Grundvatten Vatten i marken som ligger under grundvattenytan, där vattnets nivå är samma som atmosfärtrycket. Grundvatten bildas när vatten sakta infiltreras i marken.

Infiltration Beskriver att vattnet tränger genom markytan, alltså från att ha varit ovan marken till att vara i marken. I dagvattensammanhang används det också för att beskriva när vatten rinner genom tex ett sandlager för att föroreningarna ska filtreras bort eller brytas ner.

Ledningsnät Rör som leder dricksvatten från vattenverken och spillvatten till reningsverken samt avleder dränerings- och dagvatten från husgrunder, gator och torg.

LOD Förkortningen betyder lokalt omhändertagande av dagvatten.

Nödvatten är dricksvatten som distribueras på annat sätt än genom ledningsnätet. Begreppet signalerar att det handlar om en situation som innebär någon form av samhällsstörning.

Pe Förkortningen betyder personekvivalent och anger den genomsnittliga mängd föroreningar i avloppsvatten som en person ger upphov till.

Polyaromatiska kolväten är organiska föreningar som är resultatet av ofullständig förbränning av organiska föreningar och skapar förgiftning och cancerframkallande effekter hos människor. De kommer in i människokroppen med vatten, luft, cigarettök och livsmedel som tas, vilket får DNA att mutera.

Recipient Sjö, vattendrag, kustvatten eller grundvatten som är mottagare för dagvatten eller spillvatten.

Reservvatten Distribution av reservvatten sker i det ordinarie ledningsnätet eller i ett provisoriskt ledningsnät. Reservvattenförsörjningen baseras på en alternativ vattentäkt eller ett alternativt vattenverk.

Råvatten Det vatten som vattenverken använder för att producera dricksvatten, kan vara antingen ytvatten eller grundvatten.

Skyfall Häftiga regn som det allmänna ledningsnätet för dagvatten inte kan hantera och som orsakar skador för samhället och dess invånare.

Spillvatten I regel förorenat vatten från hushåll, industri med mera. Med spillvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning.

Tekniskt vatten Återvunnet renat spillvatten eller dagvatten som inte har dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter, men som kan användas till bland annat bevattning, fordonstvätt och av räddningstjänsten.

Tillskottsvatten Samlingsbegrepp för vatten som utöver spillvatten avleds i spillvattenledning. Tillskottsvatten kan vara dagvatten, dräneringsvatten, inläckande sjö-, havs-, grund- eller dricksvatten-

TOC Total Organic Carbon är ett direkt mått på löst och partikulärt organiskt material i vatten.

Uppströmsarbete Förebyggande arbete för att lokalisera och därmed minska mängden miljöstörande ämnen som hamnar i avloppsvattnet.

VA Förkortning för vatten och avlopp.

VA-försörjning Kommunens hantering och försörjning av lösningar för vatten och avlopp.

VA-huvudman Den som ansvarar för VA. Oftast en kommun eller ett kommunalt bolag. I Sävsjö kommun är det Njudung Energi.

VA-kollektiv Alla fastigheter som är anslutna till allmänt VA är en del av VA-kollektivet.

Vattenförekomst En sjö, en åsträcka, ett kustvattenområde eller grundvatten som pekats ut inom arbetet med vattenförvaltningen i VISS.

Vattenskyddsområde Ett geografiskt fastställt område till skydd för en vattenförekomst med betydelse för vattentäkt, antingen för en existerande vattentäkt eller för en möjlig framtida vattentäkt. Till varje vattenskyddsområde finns skyddsföreskrifter kopplade.

Vattentjänstplan En planering som beskriver hur kommunen avser att hantera försörjningen av vattentjänster enligt Lagen om allmänna vattentjänster.

Vattentäkt Grundvatten- eller ytvattenkälla där vattenverken hämtar sitt råvatten.

Verksamhetsområde Allmänna vatten- och avloppstjänster bedrivs inom ett fastställt geografiskt område (verksamhetsområde) inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

VISS VattenInformationsSystem Sverige är en databas som har utvecklats av vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten.

Översilningsyta En platt gräsyta över vilken dagvatten leds över på bred front. Med en svag lutning rinner vattnet från toppen av slänt, genom en fördelningsanordning och sedan över själva översilningsytan. Vattnet infiltrerar genom ytan eller samlas upp i dike, damm eller ledning vid botten av slänten.

Bilagor

Bilaga A Samrådsredogörelse

Bilaga B Verksamhetsområden i Sävsjö kommun

Bilaga C Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning